The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅĶELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, SEPTEMBER 8, 1965

LATVIJA
AMERIKĀ

72. N-RS. TRESDIENA, 1965. GADA 8. SEPTEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅĶELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vaditājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vaditāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Tagad jāraksta ASV senātoriem!

Demokratu senātors T. Dods (T. J. Dodd) ASV senātā iesniedzis jaunu rezolūciju attieksmē uz altijas valstīm, kuru līdz parakstījuši 9 citi iespaidīgi abu partiju senātori: demokrati Dominiks (D. H. Dominick), Lauše (F. J. Lausche), Makintairs (T. J. Macintyre), Monronijs (M. Monroney), Mass (F. E. Moss), Proksmairs (W. Proxmirs) un republikāņi Alots (G. Allott), Dževits (J. K. Javits) un Simpsons (W. L. Simpson).

Šī senātora T. Doda rezolūcija formulēta daudz asāk un kategoriskāk nekā jūnijā ASV tautas vietnieku namā pieņemtā. T. Dods prasa, ka Baltijas valstīm noteikti atjaunojamas pašnoteikšanās tiesības ar brīvām vēlēšanām Apvienoto nāciju pārraudzībā. Par AN galveno mērķi jākļūst visu apspiesto tautu atbrīvošanai no padomju koloniālisma. Iesniegumā norādīts, ka ASV kopš dibināšanās turējušās pie tautu pašnoteikšanās principa, tādēļ šis tiesības attiecināmas arī uz Baltijas valstīm. Pašnoteikšanās tiesību princips apstiprināts arī AN chartā. T. Dods atgādina, ka ASV atteikušās atzīt Baltijas valstu nelikumīgo iekļaušanu Pad. savienībā un turpina uzturēt diplomātiskās attieksmes ar neatkarīgās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas pārstāvjiem. Iesniegumā arī pasvītrots, ka ASV delegācija AN vienmēr iestājusies par to Afrikas un Āzijas tautu pašnoteikšanās tiesībām, kuras atradušās koloniālo imperiju varā. Ilgstoša Baltijas valstu palikšana Pad. savienības pakļautībā varētu radīt iespaidu, ka agresijas akti arī nākotnē paliks nesodīti un ka šādu rīcību pasaule kā notikušu faktu apstiprinās.

Norādījis, ka Baltijas valstis valda kvislingu diktatūras, t. i. ļaužu valdības, kuras klausa Maskavas pavēlēm, bet tautās nebauda nekādu atbalsu, un īsumā pakavējies pie Baltijas valstu nesenās vēstures, lai raksturotu šo zemju varmācīgo iekļaušanu Pad. savienībā, T. Dods iesniegumā aicina ASV prezidentu izmanot visas iespējas, lai jautājumu par Baltijas valstīm paceltu pasaules forumā Apvienotajās nācijās. Tām jāprasa Pad. savienībai kaŗaspēka un okupācijas ierēdņu izvākšana no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Visiem Baltijas tautu izsūtītajiem uz Pad. savienības iekšieni jādod iespēja atgriezties dzimtenē. Kamēr Baltijas valstu atbrīvošana nav panākta, ASV informācijas pārvaldei un citām valdības informācijas iestādēm jādara viss iespējamais, lai Baltijas tautu un citu apspiesto tautu likteni nemitīgi atgādinātu pasaules sabiedriskajai domai ar radio raidījumiem, publikācijām un citiem līdzekļiem. ASV prezidentam arī jāprasa, lai visi karšu izdevēji gādātu, ka ASV izdotajās kartēs Latvija, Lietuva un Igaunija būtu rādītas kā neatkarīgas valstis, tā pasvītrojot, ka ASV šo valstu okupāciju un varmācīgo iekļaušanu nav atzinusi.

T. Doda rezolūcija nodota ASV senāta ārlietu komisijai, kuras priekšsēdis Fulbraits, kā zināms, nav labvēlīgs Baltijas valstīm. Tādēļ latviešu organizācijām, draudzēm un atsevišķajiem taujiem tagad bez kavēšanās jāraksta ASV senāta ārlietu komisijas senatoriem, lai panāktu T. Doda rezolūcijas apspriešanu sēnātā. Ārlietu komisijā darbojas šādi senātori, kuŗu vārdi sniegti oriģinālrakstībā: J. William Fulbright, Russel B. Long, John J. Sparkman, Wayne Morse, Mike Mansfield, Albert Gore, Frank J. Lausche, Stuart Symington, Thomas J. Dodd, Joseph S. Clark, Claiborne Pell, Eugene J. McCarthy, Bourke B. Hickenlooper, George D. Aiken, Frank Carlson, John J. Williams, Karl E. Mundt un Cliford P. Case. Visiem šiem senātoriem adrese šāda: Hon. (senātora vārds un uzvārds), Senate Office Building Washington, D. C.

Lai senāta ārlietu komisijas locekļiem rakstītajām vēstulēm dotu lielāku svaru, visām latviešu organizācijām, draudzēm un atsevišķajiem individiem vienlaicīgi jāraksta arī savu štātu senātoriem. Pašreiz pienācis izšķirīgais brīdis, tādēļ nedrīkstam vairs ne mirkli vilcināties ar latviešu tautas un valsts nākotnei tik nozīmīgo vēstuļu rakstīšanu.

Ja kādam grūtības attiecīgas vēstules sastādīšanā vai nepieciešama kāda informācija, tas lūgts rakstīt organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States latviešu nodaļai — 2932 West Eastwood Avenue, Chicago, Illinois, 60625. Šī organizācija ar prasībām sniegt visu nepieciešamo palīdzību un informāciju, piesūtīt uz pieprasījumu paraugvēstules u. t. t.. Piezīmējams, ka šīs organizācijas prezidents Leonards Valiukas pašreiz uzturas Vašingtonā, kur cenšas aktivizēt ne vien T. Doda rezolūcijas pieņemšanai vajadzīgo darbību, bet Baltijas valstu jautājumu vispār.

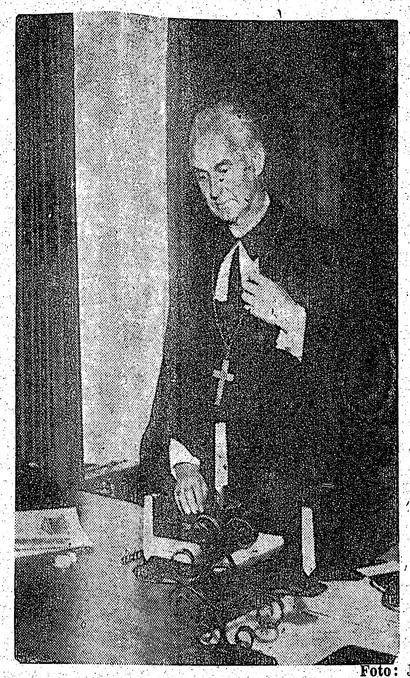

Foto: JAK

Ievēlētais archibīskapa pēcnieks māc. Arnolds Lūsis.

„Dievs iekārtojis tā, lai tu neklūtu augstprātīgs"

TORONTO — PĀNA LATVIEŠU BAZNĪCAS ARCHIBĪSKAPA PĒCNĀCĒJU IEVĒLĒTS PAR LATVIEŠU EV. LUT. BAZNĪCAS ARCHIBĪSKAPA PĒCNĀCĒJU

Latviešu ev. lut. baznīcas archibīskapa pēcnācēja vēlēšanu pirmais posms nedeva noteiktu divu trešdaļu balsu vairākumu nevienam no izraudzītajiem pieciem kandidātiem (Dr. K. Bilzēns, māc. A. Lūsis, prāv. A. Veinbergs, prāv. A. Grosbachs un Dr. H. Biezais). Tādēļ vēlēšanu atkārtojumā draudžu, Baznīcas virsvaldes, LELDAs garīgiem un laicīgiem vadītājiem bija jāizšķiras par vienu no abiem iepriekšējā balsojumā visvairāk ieguvušo balsu kandidātiem. Tie bija Dr. K. Bilzēns (ASV) un māc. A. Lūsis (Toronto). Tagad beidzies arī vēlēšanu otrs posms, un archibīskapa prof. Dr. K. Kundziņa izraudzītā komisija savā 5. septembra sēdē konstatējusi, ka ar nelielu balsu vairākumu par archibīskapa pēcnieku izraudzīts Toronto Sv. Jāņa draudzes mācītājs Arnolds Lūsis. Kā zināms, vēlēšanu instrukcijā otrā balsojumā vairs neprasīja divu trešdaļu, bet tikai vienkāršu balsu vairākumu.

Cik izdevās noskaidrot no neoficiāliem avotiem, vēlēšanās no 283 balstiesīgiem piedalījušies 264. Pēc šīs informācijas saņemšanas mūsu laikraksta līdzstrādnieks apmeklēja māc. A. Lūsi, kas izteicās:

„Mani iepriecina lielais balsotāju skaits archibīskapa pēcnācēja vēlēšanās. Tas liecina par rosmi baznīcas dzīvē un par nopietnu interesi un pieeju jautājumā par mūsu baznīcas vadības izraudzīšanu. Es sirsnīgi pateicos visiem, kas man dāvājuši uzticību. Šai gadījumā man īpaši gribas pateikties manam mīļajam skolotājam — archibīskapam prof. Dr. Kārlim Kundziņam, kurš jau kopš studiju gadiem man priekos un bēdās parādījis lielu atsaucību un draudzību. Viņa vārdi, ziņojot vēlēšanu rezultātus, „Dievs visu tā ir izkārtojis, lai Tu neklūtu augstprātīgs..." man vienmēr paliks atmiņā. Mans darbs tuvākā nākotnē ritēs archibīskapa un Baznīcas virsvaldes norādītajās aprisēs. Ar Dieva palīgu centīšos savus pienākumus pildīt tā, lai ieguvu visu amatbrāļu un draudžu uzticību, lai Kristus gara vienotu mūsu svešumā izkaisītās draudzes un lai sargātu Dieva valstības un tēvzemes karogu. Apzinos, ka mans pienākums nebūs viegls. Tāpēc lūdziet visi Dievu par mani, lai Viņš „savā bagātībā un varenībā man dotu savu garu un liktu pieaugt manam iekšējam cilvēkam, lai Kristus, man ticību turot, mājotu manā sirdī, un lai es varētu iesakņoties un stipri pastāvēt mīlestībā." (Pāvila vēstule efeziešiem 3. 15.—17.)"

Jaunievēlētais archibīskapa pēcnācējs A. Lūsis dzimis 1908. gada 30. decembrī Eveles draudzē, bet reģistrēts Jaunpiebalgas draudzē.

(Nobeigums 4. lpp.)

Degpunktā Latvijas brīvības un kultūras jautājumi

LNAK VALDE LŪGS PADOMES PREZIDIJU SASAUKT ĀRKĀRTAS SESIJU 16. OKTOBRĪ HAMILTONĀ

Pēc šīs vasaras pārtraukuma kārtējā sēdē Toronto 1. septembrī pulcējās LNAK valde un darbinieki priekšsēža J. Niedras vadībā. Iztirzājot pašreizējo stāvokli un latviešu dzīves nacionālās aktuālitātes, valde nolēma lūgt LNAK prezidiju sasaukt padomes ārkārtas sesiju, visu darba laiku paredzot Latvijas brīvības un kultūras dzīves jautājumu izvērtēšanai. Kā zināms, izejas punkts sesijas pārrunās būs Austrālijas latviešu centrālās organizācijas iepriekšējā gada iesniegums par Brīvās pasaules latviešu apvienības darba aktivizēšanu, ko jau gadiem ilgi centusies pamākt arī LNAK. Šī jautājuma tuvākai pētīšanai valde izraudzīja atsevišķu komisiju — V. Upeslāci, J. Grīsli un J. Grodni, kas sesijai iesniegtu savus atzinumus un eventuāli arī konkrētus priekšlikumus. Bez tam sesijā paredzēts pieaicināt arī redzamākos pārstāvjus un lietpratējus no ASV latviešu darbiniekiem. Tāpat par svarīgām atzina arī vairākas kultūras dzīves problēmas, kurās LNAK padomei būtu nosakāmas konkrētas vadlīnijas nākotnes darbam.

Vispusīgas pārrunas izraisīja Kanadas 100 gadu jubilejas komitejas ierosinājums etniskām grupām sagatavot un izdot kultūrvēsturiskus izdevumus par savu dzīvi un darbību Kanadā. Priekšdarbus šādam izdevumam jau agrāk uzsācis A. Kundrats, kas valdes sēdē ziņoja, ka darba sekmīgākai veikšanai par līdzstrādniekiem pieaicināti prof. V. Burkēvics, prāv. B. Fedders, arch. Dr. E. Janišs, arch. O. Bīskaps, kalpakietis K. Tannis u. c. Grāmatas izdošanu iecerējis O. Brenķa vadītais apgāds „Latvis", bet šī izdevuma protektorātu varētu uzņemties LNAK. Pēc lietišķām pārrunām vienojās, ka izdevumam jābūt iespējami vispusīgam un augstas kvalitātes, tādēļ līdzstrādnieku tīkls paplašināms ar visu nozaru lietpratējiem. Galvenā redaktora pienākumus uzticot A. Kundrātam, valde nolēma līdz nākotnei sēdei izraudzīt redakcijas kolēģiju, kas personu sastāvā, kas būtu saistīga par materiālu izvēli un grāmatas sastādīšanu.

Valdes sēdi atklājot, priekšsēdis J. Niedra norādīja uz lielajiem sāpēm latviešu tautas darbinieku vidū un uzaicināja ar klusuma brīdi godināt pēdējā laikā mirušos — Latvijas brīvības cīnītāju un bijušo kaŗa ministru ģen. J. Balodi, kas miris Latvijā, bīskapu A. Urbšu, aktieri J. Ģērmani, prāv. P. Kirsonu, operdziedātājus Ād. Kaktiņu un E. Mauriņu.

Savā ziņojumā priekšsēdis J. Niedra informēja valdi par starplaikā veiktajiem darbiem un sarakstē. Saņemtas vairākas pateicības vēstules par LNAK atbalstu Kanadas latviešu skautu un gaidu jendām, jaunatnes kursiem u. c., kā arī no Krētas prezidenta Makariosa par piesūtītajiem 14. jūn. deportāciju materiāliem. LELDAs vadība apkārtrakstā norādījusi uz dažādiem trūkumiem skolu dzīvē, kur ne vienmēr ticības mācībai pievērsta pietiekoša uzmanība, kas gan, kā ieteicās kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, nav attiecināms uz Kanadas latviešu skolām. J. Niedra piedalījies Ontario premjēra Dž. Robarta pieņemšanā sakarā ar Nacionālās izstādes atklāšanu. 13. sept. viņš aicināts piedalīties arī Toronto pilsētas valdes nama atklāšanas svinībās. Valdes priekšsēdis ievadījis arī sarunas par LNAK popularizēšanas sarīkojumiem Kičenerā, Vindzorā, Londonā u. c., kas varētu notikt šī gada rudenī.

Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis T. Kronbergs kam valde izteica pateicību par labi noorganizēto 14. jūnija atceres sarīkojumu, ziņoja par Ukrainu nacionālās komitejas ierosinājumu Kanadā izveidot Baltijas tautu komiteju, kas koordinētu darbību Kanadas valdības priekšā. Komitejas sastāvā ietilpst pa diviem pārstāvjiem no katras Baltijas tautas. Komitejas priekšsēža amatu pagaidām pildot T. Kronbergs. Valde nolēma komitejā deleģēt J. Niedru un J. Grodni.

Valdes locekle M. Kundziņa informēja par Latvijas Sarkanā Krusta darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties M. Kundziņai par ieguldīto darbu.

Valdes locekle V. Zariņa informēja par Latvijas Sarkanā Krusta Kanadas nodaļas darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties V. Zariņai par ieguldīto darbu.

Valdes locekle A. Kundziņa informēja par Latvijas Sarkanā Krusta Kanadas nodaļas darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties A. Kundziņai par ieguldīto darbu.

Valdes locekle A. Kundrāte informēja par Latvijas Sarkanā Krusta Kanadas nodaļas darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties A. Kundrātei par ieguldīto darbu.

Valdes locekle A. Kundziņa informēja par Latvijas Sarkanā Krusta Kanadas nodaļas darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties A. Kundziņai par ieguldīto darbu.

Valdes locekle A. Kundrāte informēja par Latvijas Sarkanā Krusta Kanadas nodaļas darbību un tās vajadzībām. Valde nolēma ziņojumu ņemt zināšanai un pateikties A. Kundrātei par ieguldīto darbu.

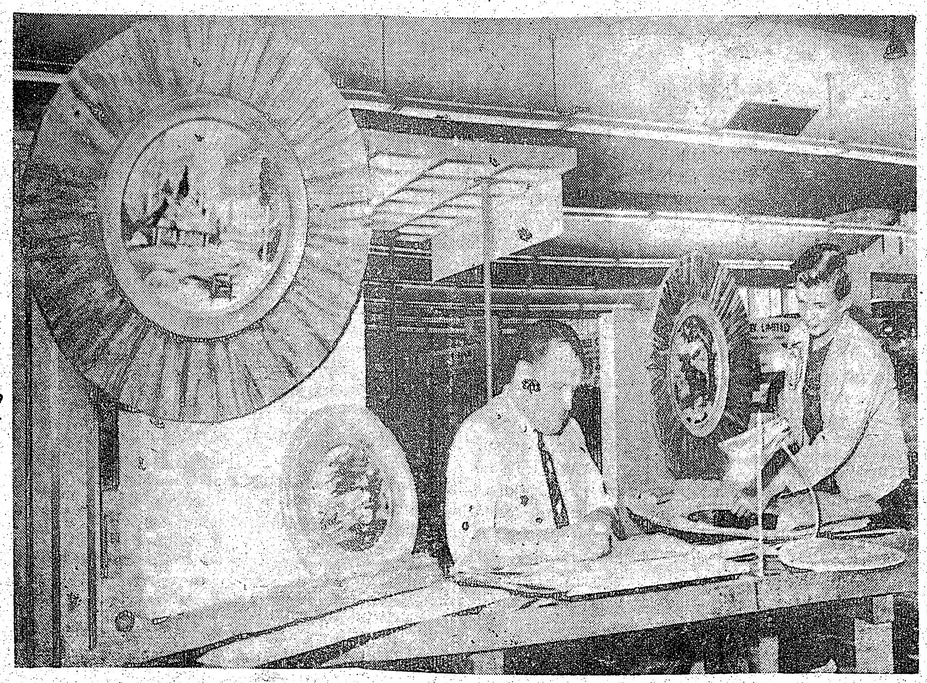

Pirmdien beidzās Kanadas nacionālā izstāde. Tajā arī šogad daiļamatnieks Herberts Lapiņš (uzņēmumā ar dēlu Pēteri) apmeklētājiem demonstrēja savu māku. Foto: JAK

Dr. Laimonis Streips

Nolaišanās atpakaļ uz zemes

T. Sīļa raksts „Latvijā Amerikā" pārstāv viedokli, kas ir neapšaubāmi vērā ņemams un apsverams. Šis viedoklis runā 1) par status quo un tā trūkumiem un 2) ex ipso pieņem, ka stāvoklis nav maināms. Šāda veida pesimisms piemājo latviešos jau ilgu laiku, un, piemēram, bija labi redzams pirmā pasaules kaŗa laikā, kad status quo uzturētāji cerēja, ka cara valdība iedos latviešiem tādu pašu pašnoteikšanos kā kirgīziem un gruzīniem, un ka tad jau būs labi. Toreizējie fantasti, vai, kā T. Sīlis teiktu, latvieši, kas uzdrīkstējās pacelties mākoņos, prasīja brīvu Latviju. Vienalga, par kādu tematu mēs runājam — kultūrālu, politisku vai citu — mēs arī nonākam pie tā paša slēdziena: runa ir par brīvu Latviju. T. Sīlim pilnīga taisnība, ka visu latviešu organizāciju statūtos rakstīts par šo tematu un to, kas ar to saistās. Bet ir bērnišķīgi pieņemt, ka šis fakts atrisinās mūsu kultūrālās problēmas. Ir savādi bazēties uz šī fakta un rīsināt tezi, ka līdz ar to viss ir kārtībā: organizāciju statūti to saka. Man jāuzstāda cita teze. Latviešu sabiedrība vieglāk sekos tāliem un lieliem mērķiem, un to var īpaši teikt par t. s. jaunajiem akadēmiķiem kas, šķiet, īpaši izpelnījušies T. Sīļa pārmetumus. Paraugoties uz pašreizējo stāvokli, mūsu centrālās organizācijas ASV un Kanadā ir paveikušas darbu, kas jāvērtē piecpadsmit gadu perspektīvē, kad pieaugusi jau gandrīz vesela jauna paaudze. Darbojas latviešu skolas, iznāk daudz grāmatu — vairāk nekā mūsu apspiestajā dzimtenē; latviešu organizāciju darbība lokālo problēmu kārtošanā ir loti aktīva, un to zinās katrs, kas kaut cik lielā pilsētā būs mēģinājis dabūt brīvu sestdienu rudens sezonā kādam sarīkojumam.

Tātad, ierces celā saglabāts daudz latviešu aktīvo darbinieku skaits vēl ir arvien liels, un vēsture šo panākumu varēs tieši ierakstīt ALAs, LNAK un DV organizācijas kontā. Bet tas, kas ļoti spēcīgs nāk rados, ir nepārtraukumi, kurus iespējuši atsevišķi tautieši vai to grupas. Te iznīkumi latviešu profesionālā teātra renesanse abos krastos (dīvaini: tur atrodas jauni aktieŗi, kas nevis runā, viņi beŗ arī dara), un tādi pasākumi kā Priedaines, Gārezera u. c. latviešu koncenciņi par vasaras vidusskolu); Gobnera fonds un jaunatnes apgāds Celinieks; tālāk — sešu nedēļas nogalu kursi un Divreizdivi nometnes, kas sanāvēja tik daudz jauniešu, ka šķiepstās un šķaiekā: kāpēc? Un atbilde ir loti vienkārša. Šī sadsimta sešdesmitie gadi ir laiks, kad latviešu sabiedrībai jāmaina taktika. Inerce sāk apelkt, jo jaunajām paaudzēm tās vairs nav.

Atrisinājums jāatrod dižos plānos, kas noteikti aizrauts līdz arī to latviešu sabiedrības daļu, kas jutusies nevaiadzīga. Latviešu sabiedrībai jāatrod veidi, kā 1) sevi anzināt, 2) anzināt savas vajadzības un iespējas un 3) tad tās īstenot. Ir daudz latviešu, kas noteikti domā, ka tas ir izdarāms; ir vairāk tādu, kas domā, ka tas ir nepieciešami un T. Sīlis loti dara pāri ALAs kultūras birojam, kuram ir šādi uzskati un kuram tiknat nenaelzi piedēvēt „kultūras darbinieku sanāksmju un skolotāju konferenču" sarīkošanu kā biroja darba zenītu, kā sacīt, ka skaisti statūti garantē konkrētus nākotnes darbības plānus (!). Latviešu sabiedrībai ir gluži viegli iespējams algot darbiniekus sevis un savu vajadzību un iepēju apzināšanai. Un, bazējoties uz atradumiem, latviešu sabiedrība varēs atļauties savas vajadzības piepildīt. Un es šai uzskatē noteikti ietveru pilnīgas latviešu kartotēkas iekārtošanu, latviešu skolu celšanu, latviešu kultūras jaunradi (jo nule jau ir mulķīgi runāt par tās saglabāšanu) un latviešu mantojuma apstrādāšanu un izplatīšanu. Pie tam es domāju, ka šis darbs ir vajadzīgs ne tikai latviešu emigrācijas uzturēšanai pilnā spēkā, bet daudz no tā, ko mēs varam radīt, pēc laika būs jālieto Latvijā, ja tās atbrīvošanu mēs panāksim, tad kad rusifikācija būs aizgājusi par tālu. Ar šādiem mērķiem prātā, jāsāk plānot un skaitļot, jādomā par to, kas jau darīts un kā papildināt to, un kas jādara no jauna. Ar konkrētiem mērķiem un konkrētiem skaitļiem apbruņota, latviešu sabiedrība, manuprāt, varēs aizraut arī tos jaunos akadēmiķus, kuŗus T. Sīlis gan aicina darbā, bet nepasaka — kādā.

Ko viņi zina par Baltijas valstīm?

III plašs skats uz Sanfrancisko, AL-JAs pr-dis Lauris Kalniņš satikās Visu tūristu apmeklētajā Telegrafa kalnā, no kurienes atklājas ar Kenetu Lū, japāņu izcelsmes

ALJAs priekšsēdis Lauris Kalniņš sarunā ar Kenetu Lū (pa kreisi un atsevišķi vidū). Aizmugurē viens no Sanfrancisko tiltiem.

Foto: BBN—RD

elektroinženieri. Kenets teica, ka pēdējā laikā par Baltijas valstīm dzirdējis visai maz. Par mūsu galveno problēmu viņš uzskatija faktu, ka mūsu emigranti kļūst ar katru gadu vecāki, bet viņu bērnos interese par tēvu zemes lietām zūdot. Varot paredzēt, ka pēc 30 gadiem neviens par to vairs nerunās. Viņš zināja par apspiešanu komūnistu okupētajās zemēs, bet teica, ka amerikāņi lielā mērā nav par to informēti un ka tas viņiem vienaldzīgi. Pašreizējā nostāja esot, ka nav vērts šo problēmu dēļ daudz riskēt.

Intervētājam gan iznāca ilgāk norunāt par Keneta pašbūvēto fotokameru ar tāluzņēmēju lēcu nekā par politiku, lai vispār viņu iekustinātu izteikties. Likās, ka Kenets Lū zināmā mērā pārstāv mūslaiku Vertera domu biedrus — vēl lāgā nebija atradis savu vietu un uzdevumu pasaulē un jutās par to mazliet bēdīgs un mazliet — noguris.

LASĪTĀJU vēstules

NEDIBINĀTI PARMETUMI

Liekas, gan ar neizprašanas vai nezināšanas, varbūt pat, labu domādami un gribēdami, vairāki tautieši LA slejās rakstījuši, ka ALA it kā nebūtu savu uzdevumu augstumos un nedarot visu iespējamo, kas sekmētu Latvijas atbrīvošanu. Šādi uzskati ir maldīgi. To, ko ALA vispār var darīt mūsu lietas labā, tā dara ar uzviju. Kā jau ALAs priekšsēdis prof. Dr. P. Lejiņš ēgrākajos gados, kad tā sāka darboties, norādīja, Amerikas apstākļos mums nav iespējams nodibināt politisku organizāciju, kas varētu darboties visās ASV pavalstīs (ASV likumi ļoti sarežģīti, jo katrā pavalstī atšķirīgi). Jāievēro arī, ka ALA sastāv no Latvijas un ASV pilsoņiem. Un ASV pilsoņu attieksmes ar Latvijas brīvvalsts atgūšanas lietām drusku nesaskan ar to, ko varētu darīt Latvijas pilsoņi.

LA 26. augusta numurā dažu lasītāju vēstuļu autori nemierā ar T. Sila domām attieksmē uz lielinieku Latvijas valdībai izteikto ultimātu,— vajadzējis tomēr karot. Iespējams, ka Latvijas valdība to arī būtu darījusi, ja kaut cik būtu bijis nokārtots municipas piegādes jautājums, jo paļauties tikai uz boļševikiem eventuālā karā atņemto municipu, būtu bijis pārāk viegļprātīgi. Varbūt, vēsture parādīs, ka latviešiem, ja tiem gala iznākumā lemts bojā iet, būtu bijis labāk — pēc paustā patriotiskā dzejiskā viedokļa — „stāvus nomirt," nevergot un nevārgt Sibirijā, neveidot arī Amerikas un citu valstu fabrikām labu darba spēku. Slikti būtu bijis šā un tā, gala iznākumā slikta rāditos prezidenta K. Ulmaņa rīcība abos gadījumos.

Mag. iur. E. Lapiņš

LATVIJA

72. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 8. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 503 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 366—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zemtiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60; bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Kāda jauna krievu zinātnieka dzīves romāns

Daniil Granin: „Zaehmung des Himmels", Deutsche Verlags-Anstalt GmbH izdevums, 406 lp.

Šis krievu rakstnieks pieder vidējās krievu paaudzes grupai, pie kuras pieskaitāmi V. Nekrasovs, G. Baklanovs, J. Bondarevs un V. Tendrjakovs, kuru pirmie apzinīgie dzīves iespaidi iegūti drausmīgajā Staļina „tīrīšanu" laikā, kas ar ieroci rokās aizstāvējuši Pad. savienību pret Hitlera armijām un... vilušies atgriezušies savā dzimtenē ar tās terrora metodēm, kamēr Staļina nāve deva cerību uz „labākiem laikiem"... Šis romāns nav tikai daiļliterātūras darbs, bet ari laikmeta dokuments, kas sniedz autentisku krievu zinātnieku darba aprakstu, attēlojot darbus laboratorijās un institūtos, kas izskaidro krievu zinātniski-tehniskos sasniegumus. Romāna centrālā figūra ir kāds jauns krievu zinātnieks, kas izlauž ceļu no politechniskā institūta caur kādas fabrikas laboratoriju uz zinātnisko institūtu, kas nodarbojas ar jautājumiem, kuri saistīti ar „debesu savaldīšanu", un pēti negaisus, kā arī pasaules telpas lidojumus un raķešu ieročus.

AKL

CARA IMPERIJA BIJA DEMOKRATISKĀKA NEKĀ PADOMJU „TAUTAS DEMOKRATIJA"...

„The Rise of Democracy in Pre-Revolutionary Russia" by Jacob Walkin, Frederick A. Praeger (Kanadā — Burns & Mac Eachern Ltd.) izdevums, 320 lp.

Autors uzskata, ka atslēga Pad. savienības iekšējai evolūcijai meklējama padomju attieksmēs ar cara Krievijas evolūciju: komūnistu Krievijas sabiedrību un valdību jānovērtē krievu sabiedrības ilgāka laika sprīža gaismā, arī cara valsts uzbūves pārmaiņu gaismā, jo šī attīstība nosacija kā 1905. gada, tā arī 1917. gada revolūcijas dabu. Autors šai nolūkā intensīvi analizē cara laika iestādes, izvērtējot pirmsrevolūcijas Krievijas iekšējo struktūru, sākot ar Maskavijas valstiņas laikiem un beidzot ar 1917. gadu. Viņš sīki izpētījis cara režīmu un Krievijas sociālo attīstību pirms revolūcijas, liekot pamatus cara un komūnistu valdību salidzinājumam. Viņš arī apraksta tos sociālos spēkus un iestādes, kas veicināja demokratijas attīstību cara režīma laikā. Tāpat sīki aprakstīts caru režīms un 20. gadsimta sākuma krievu sabiedrība. Nobeigumā autors apskata tos speciālos apstākļus, kas veicināja boļševiku revolūcijas izdošanos.

Spriežot pēc šī ļoti nepieciešamā darba datiem, objektīvam lasītājam jānāk pie atziņas, ka cara imperija bija daudz demokratiskāka nekā padomju daudzinātā „tautas republika"...

AKL

Kāda izskatīsies „pilniga komūnisma" iekārta

Partijas 22. kongresā Maskavā 1961. gadā pieņēma jaunāko Pad. savienības kompartijas progr., kas nākotnes „bezšķiru sabiedrību" definēja šādi: „Komūnisms ir bezšķiru sociāla sistēma ar nedalītām īpašuma tiesībām uz ražošanas līdzekļiem, kas pieder visai tautai, pilnīga sociāla visas sabiedrības locekļu vienlīdzība, kas dod iespēju visiem attīstīties vispusīgi un būs saistīta ar produktīvo spēku augšanu, pamatojoties uz pastāvīgi attīstošos zinātni un tehnoloģiju. Viņā sociālās labklājības avoti plūst pilnīgā straumē un īstenots tiks lielais princips: No katra pēc viņa spējām, katram pēc viņa vajadzībām. Komūnisms ir augsti organizēta brīvu un apzinīgu strādājošo cilvēku sabiedrība, kurā nodibināta sociāla pašpārvaldība. Visiem par pirmo un vitālāko vajadzību un atzītu nepieciešamību ir darbs visas sabiedrības labā, un katra spējas izmantojamas tautas lielākam labumam." Komūnistu vadoņi mēdz apgalvot, ka esot sekmīgi uzcēluši sociālismu un tagad ceļot komūnismu, kura celšana beigšoties ap 1980. gadu.

Pad. savienības pētnieku lielākā daļa domā, ka nākošos 20 gados, ja viss ietu tā, kā komūnisti iecerējuši, tie labākā gadījumā varētu sasniegt labklājības līmeni, kāds jau tagad ir progresīvākajās kapitālistiskās labklājības zemēs. Varbūt komūnisti var cerēt, ka viņu rūpniecības plāni nākošos 20 gados kaut kā īstenosies, bet vislielākās šaubas valda par lauksaimniecību, kurai taču jānodrošina bezšķiru sabiedrībai dienišķā maize, jo arvien taču nevarēs „sēt Pad. savienībā, bet ražu ievākt Kanadā"...

Ja grībam burtiski saprast šīs lielais princips: No katra pēc viņa spējām, katram pēc viņa vajadzībām, Komūnisms ir augsti organizēta brīvu un apzinīgu strādājošo cilvēku sabiedrība, kurā nodibināta sociāla pašpārvaldība. Visiem par pirmo un vitālāko vajadzību un atzītu nepieciešamību ir darbs visas sabiedrības labā, un katra spējas izmantojamas tautas lielākam labumam." Komūnistu vadoņi mēdz apgalvot, ka esot sekmīgi uzcēluši sociālismu un tagad ceļot komūnismu, kura celšana beigšoties ap 1980. gadu.

Pad. savienības pētnieku lielākā daļa domā, ka nākošos 20 gados, ja viss ietu tā, kā komūnisti iecerējuši, tie labākā gadījumā varētu sasniegt labklājības līmeni, kāds jau tagad ir progresīvākajās kapitālistiskās labklājības zemēs. Varbūt komūnisti var cerēt, ka viņu rūpniecības plāni nākošos 20 gados kaut kā īstenosies, bet vislielākās šaubas valda par lauksaimniecību, kurai taču jānodrošina bezšķiru sabiedrībai dienišķā maize, jo arvien taču nevarēs „sēt Pad. savienībā, bet ražu ievākt Kanadā"...

Ja grībam burtiski saprast šīs lielais princips: No katra pēc viņa spējām, katram pēc viņa vajadzībām, tas nozīmē, ka komūnisti nekad nevarēs atļauties ierobežot cilvēku patēriņu, jo tad viņi paši sevi pasludinātu par nepietiekami attīstītiem, lai spētu pārvarēt pirmo bīstamo šķērsli un kurus momentāni neiesauc sarkanarmijā, steidzas iesaistīties šādos darbos. Reiz saistījušies, neviens no šādas darba vietas gan pats aiziet vairs nevar, bet nav arī jābīstas no iesaukšanas krievu armijā. Latvieši dienestu sarkanarmijā uzskata par paredzēta pašas komūnistu partijas „izgaišana", bet drīzāk var sagaidīt, ka tās loma t. s. „bezšķiru sabiedrībā" vēl palielināsies, tad jānāk pie slēdziena, ka komūnisma ticība, tāpat kā visas citas ticības, sastingusi savās dogmās un vairāk kavē, nekā veicina sabiedrības saimniecisko un kultūrālo attīstību.

Pastāvot komūnistu partijas neaprobežotai varai līdz ar tai pakļauto jaužu piespiešanai organizēto birokratisko aparātūru, utopiskā komūnistu nākotnes programma iegūst pavisam citu dvēseli, nekā tai cenšas piešķirt komūnistu vadoņi.

Vispirms, komūnistu partija, kas gandrīz 50 gadu verdzina nelaimīgo krievu un tai pakļautās citas mazākas tautas, vēl arvienu ir tikai „jaunā šķira", jo no 229 miljoniem iedzīvotāju (pēc UPI ziņu aģentūras datiem) tikai 12 miljoni ir komūnistu partijā. Un komūnisti nemaz nedomā kļūt par „visas tautas" partiju, jo iestāšanās tajā ir visai apgrūtināta: kandidātiem jāpārvar neskaitāmi šķēršļi un kavēkļi, lai beidzot iegūtu partijas biedra karti, kad ir rūpīgi izsijāti un varējuši uzrādīt partijas biedru ieteikumus. Nav arī nekāds noslēpums, ka vadošās vietas valdībā, politikā un saimniecībā var ieņemt tikai komūnisti, kaut uzticami partijas līdzskrējēji, kas nav partijas biedri, ar tās svētību var iegūt augstas vietas zinātnes, kultūras un saimniecības laukā.

Tātad, dabīgi rodas jautājums, kā komūnistu partija domā šo stāvokli pārveidot, lai panāktu visu apsolīto vienlīdzību?

Kaut komūnistu partija sevi dēvē par strādājošo cilvēku partiju, tomēr 50 gadu laikā tā veidojusies un veidota pavisam citā virzienā: tikai 35,6% tās biedru ir rūpniecības strādnieki un 17,1% zemnieki, bet t. s. balto apkaklīšu strādnieki un intelektuāļu grupa sastāda 47,3% (UPI dati).

Ir skaidrs, ka komūnistu partija, kas labprātīgi no savas lielās varas taču nekad neatsacīsies, noteiks, cik katram komūnas loceklim jāstrādā un ko tas drīkst no komūnas saņemt, jo nav nekad un nekur līdzšinējā komūnistu literatūrā minēta kāda cita mērauklā, jo pats „lielais princips" ir tikpat miglains un nenoteikts, kāds bija, kad to pirmoreiz pavēstīja komūnistu manifestā...

Marksisti (un visi komūnisti taču sevi par tādiem skaita) sevi dēvē par zinātniskā sociālisma piekritējiem, kaut tas jau sen nonācis pretrunā ar ekonomisko teoriju un patiesās dzīves faktiem. Viņiem liekas nesvarīgi arī dzīvnīdājumi, kuŗus izsaka tie, kas pēti iedzīvotāju dzimstības eksploziju, jo tad viņu „lielais princips" zaudētu jēgu un atklātu, ka marksisti to veselu gadsimtu izmantojuši, lai piemuļķotu lētticīgās un tumšās tautu masas, lai vieglāk tiktu pie kārotās varas un varētu šīs masas nežēlīgi izkalpināt...

Nesen Ženēvā notikušajā I ģimenes plānošanas konferencē minēts, ka līdz 1980. gadam ķīniešu skaits pieaugšot no tagadējiem 750 miljoniem uz 1000 miljoniem (ASV zinātnieku Irēnes B. Tauberes un Leo A. Orleana dati), ja Pekinga nepārvērtēs savu saimniecības un iedzīvotāju politiku, lai novērstu milzu katastrofu. Ir jautājums, vai Ķīna to gribēs un varēs izdarīt.

Kā šādos apstākļos godīgs politiķis var solīt „katrs pēc savām spējām, katram pēc viņa vajadzībām", tas paliek komūnisma praviešu noslēpums, kuru nenākas nemaz tik grūti uzminēt. Vara un varaskāre padara cilvēkus aklus, un tiem mērķu sasniegšanai liekas visi līdzekļi labi...

Citiem vārdiem sakot, var paredzēt, ka arī pēc 1980. gada, ja lietas turpinās vadīt tikai komūnistu partija, stāvoklis neatšķirsies no pašreizējiem apstākļiem Pad. savienībā vai, varbūt, būs vēl mazliet launāks.

Drausmīgi būtu, ja komūnistiem visu cilvēci izdotos pārvērst par vienu milzīgu skudru pūzni, jo tas taču galu galā ir ideālā komūnisma paraugs!

A. Kalns

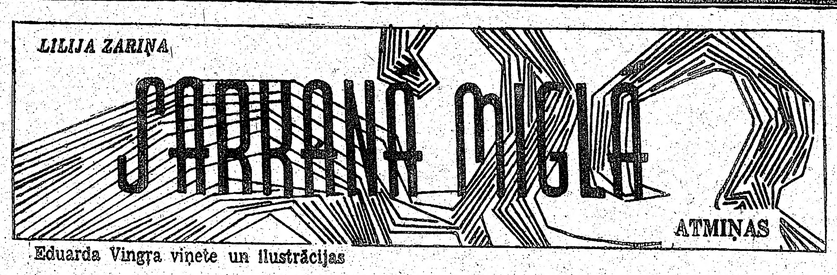

Eduarda Vingra vinete un ilustrācijas

(30. turpinājums)

Andrejs pateicas par piedāvājumu un apliecina, ka labprāt strādātu atkal milicijā, taču jau zināms darbs, bet — esot vakar jau pavisam noteikti apsolījis VEF direktoram strādāt pie viņa.

„Tu zini, cik svarīgi," arī pāriedams uz tu, turpina stāstīt Andrejs, „attīstīt techniku, ražot pēc plāna un pārsniegt to, lai sakautu fašistus un kapitālistus. Tu zini, arī fabrikās vajaga drošus cilvēkus, un es direktoram pavisam noteikti apsolīju . . ."

„Saprotu, saprotu," šļupst manām iereibušais milicis, sizdams Andrejam uz pleca. „Tu vari jau rīt ar savu sievu papīrus saņemt."

Atvadoties no Olgas, milicis iekniebj viņai gurnā un bezkaunīgi piemiedz aci.

„Cūka . . ." dusmas valdīdama, nočukst Olga, nonākusi atkal pie manis.

Arī abiem Andreja draugiem reģistrēšanās izdodas gludi, kaut ne tik spīdoši kā „pašu cilvēkam." Tomēr nekādi sarežģījumi nerodas.

Vīriešiem ar pases saņemšanu reģistrēšanās procedūra vēl nav beigusies, jo jāiet vēl pie kara uzskaites galda. Visus laikā no 1922.—1928. gadam dzimušos tūlīt uz 5 gadiem ieskaita sarkanarmijā, bet jaunākos un vecākos reģistrē kā rezervistus un paņem dienestā uz nenoteiktu laiku vai arī nozīmē valstij svarīgos darbos kara rūpniecībā. Rezervistiem un darbos nozīmētajiem vēl vienmēr paliek zināmas izredzes atbrīvoties, bet tādu nav tiem, kas dzimuši noteiktajos gados. Tos mobilizē momentāni.

Ne Andrejs, ne viņa draugi tūlītējās iesaukšanas vecumā, protams, nav dzimuši . . . Tas redzams no viņu papīriem. Bez tam viņi uzrāda apliecinājumu, ka tiks pieņemti darbā VEF fabrikā pēc dokumentu nokārtošanas. To apliecina pats jaunais fabrikas direktors ar savu parakstu un zīmogu. Pret šādiem „saviem cilvēkiem un malačiem," kas nekad nav pinušies ar fašistiem un ierodas ar „klāriem papīriem," iebildumu nav pat kara komisāriāta vīriem . . .

Esam ar Olgu jau arī daudz pūlējušās, lai izdibinātu, ko nozīmē t.s. bruņotās darba vietas. Kaut oficiāli to nevienam neizpauž, mums tomēr izdevās vajadzīgo noskaidrot. Pastāv vesela virkne darba vietu, kas pašreizējā brīdī skaitās svarīgas, kādēļ to darbinieki saņem speciālas apliecības, kuŗas laudis dēvē par „bruņām." Šādas apliecības saņem VEF febrikas strādnieki, dzelzceļa, telegrafa, elektriskā tīkla u.c. darbinieki. Vīrieši, kuŗiem laimējas pārvarēt pirmo bīstamo šķēršli un kuŗus momentāni neiesauc sarkanarmijā, steidzas iesaistīties šādos darbos. Reiz saistījušies, neviens no šādas darba vietas gan pats aiziet vairs nevar, bet nav arī jābīstas no iesaukšanas krievu armijā. Latvieši dienestu sarkanarmijā uzskata par pazemojumu, vispār — par nepieņemamu lietu.

Pēc mūsu iegūtās informācijas saņemšanas šos apstākļus tā nu steigušies izmantot mūsu trīs aizbildinādamies — Andrejs, Leksis un Mārtiņš. Tā kā arī VEF fabrikā jūtams liels strādnieku trūkums, direktora izdotie apliecinājumi par pieņemšanu darbā ir vienīgie īstie dokumenti, kuŗus tagad dzīvē izgājušie trīs leģionāri — blakus daudzajiem pašu pagatavotajiem — var uzrādīt reģistrācijā.

Tā viņiem sākas jauna dzīve jaunos apstākļos, — nedrošības, baiļu un briesmu pilna. Neviens nespēj pat paredzēt, ko tā nesīs.

Esmu iestāju pārbaudījumiem universitātē pielaista. Pēc pārrunām kadru daļā vēl krietna daļa kandidātu atzīta par nepiemērotiem un noraidīti. Pārrunas kadru daļā un pat iestāju pārbaudījumi pilnībā atkrīt visiem, kas nāk no padomijas. Šo ienācēju ieplūšanu universitātē veicina visiem līdzekļiem, tādēļ arī atceltas jebkāda veida pārbaudes krieviem un padomijas latviešiem, kas vēlas studēt Rīgā. Šī ziņa ātri izplatījusies, un tā universitātes sekretāriāta uzgaidāmās telpas pildās ieceļotājiem. Tie krasi atšķiras no vietējiem studentiem gan apģērba, gan izturēšanās ziņā. Kārtīgs, kaut vai tikai tīrs apģērbs ir buržuju parādība, bet niecīgākās pieklājības normas — kapitālisma paliekas. To padomijas studentu vārdi un darbi pauž ik solī.

Konkursa pārbaudījumi mums, vietējiem kandidātiem, paredzēti četros priekšmetos: ķīmijā, fizikā, konstitūcijā un latviešu valodā rakstiski. Man šie pārbaudījumi raizes nedara. Fiziku esmu mācījusies pie lieliskā skolotāja Brieža, kas mīlēja savu priekšmetu un prata arī citos interesi par to modināt. Biju viena no viņa labākajām audzēknēm. Visi redzētie eksperimenti un aprēķini vēl tik skaidri man acu priekšā, ka nolemju iet uz fizikas pārbaudījumu bez kādas sagatavošanās. Ķīmiju agrāk pārzināju labi, bet ne tik labi kā fiziku, kādēļ apņemos pāršķirstīt ķīmijas grāmatu, lai atsvaidzinātu formulu zināšanas. Konstitūciju esmu iemācījusies no galvas jau pirms iešanas uz kadru daļu. Arī rakstu darbs latviešu valodā nevar radīt grūtības. Ģimnazijā parasti biju rakstījusi ne tikai savu darbu, bet bieži vien diktējusi arī Karīnai vai Olai, kuŗām ar latviešu valodu zināmas grūtības bija jauktās izcelsmes dēļ. Mani mājās rakstītie domraksti dažreiz bija kā paraugi nolasīti klasei priekšā.

Par konkursa pārbaudījumiem patiešām galva nav jālauza. Un tā manas cerības aug, ka tikšu universitātē uzņemta. Pamazām sāku pat jau iejusties nākošās studentes lomā.

9.

ĢENERĀLA KUNDZE

Kopš Andrejs atgriezies, atmosfaira dzīvoklī visai saspīlēta. Abi brāļi izvairās tikties. Ko lai viņi arī runātu? Katram savi uzskati, savs dzīves veids. Un pēdējā laika notikumi vēl vairāk padziļinājuši plaisu abu starpā.

Andrejs savā atklātajā raksturā parasti pasaka, ko domā. Bet vai tagad to drīkst? Jāklusē, pieņemot katru dienu tādu, kādu iespējams nodzīvot. Pagaidām viņš tomēr var vismaz būt sargs un apgādnieks sievai un abiem dēliem, un tā jau patiesa laime. Bet — cik ilgi?

Nevarēdams Olgu vairs komandēt un pat izsunīt tā, kā līdz šim, Roberts vairāk vēršas pret mani. Cenšos viņam pakalpot, kā vien varēdama, paciešu viņa rupjības, ne vārda pretim neteikdama, bet Robertam ar to nepietiek. Katru reizi, dzirdot viņu pārnākam, uztraucos, jo zinu pārāk labi, ka noteikti būs atkal kas tāds, par ko mani lamāt . . . Cik ilgi lai vēl visu paciešu? Drīz sāksies mācības augstskolā, man būs savi pienākumi un uzdevumi, bet Roberta prasības nepazīmās, tiešī otrādi — tās pieaug ar katru dienu. Ja sākumā viņš lika iztīrīt tikai istabas un aplaistīt puķes, tad tagad dod jau kaudzēm rakstu darbus piedevām.

(Turpinājums sekos)

Cildinājums latviešu literātūrai

Oklahomas universitātes profesors Roberts Vlachs apcerējis A. Rubuļa antoloģiju „Latvian Literature" kritikas žurn. „Books Abroad", minot, ka tā ir visinteresantākā antoloģija, kas pārliecina ar savu mākslas kvalitāti un ir vērtīgs materiāls katrai bibliotēkai. Antoloģija rādot latviešu tautas inteliģenci, un tai pienākoties goda vieta modernā raksturniecībā.

Kāda Nujorkas valsts universitātes doktorande lasīja semināŗdarbu par „Latvian Literature" salīdzināmās literātūras kursā, cildinādama krājumā uzņemtos darbus un to autorus.

Jāpiezīmē, ka antoloģijas autors, Niagaras (N.Y.) universitātes valodu profesors Aleksis Rubulis, ar jauno mācības gadu atstāj līdzšinējo darba vietu un turpmāk strādās lielajā Notre Dame universitātē Indianā.

J. Ligers

Prof. A. Rubulis

Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris turnejā

No 31. jūlija līdz 22. augustam rakstnieka Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris no Zviedrijas viesojās Vācijā, sniedzot 14 izrāžu helākajos latviešu centros, kā arī invalidu atpūtas namā Bērzainē un veco ļaužu mītnēs Delmenhorstā un Berchtesgādenā.

Kālab tāds piedēvējums — ģimenes teātris? Rakstnieku jau vairākkārt Vācijas latviešu rotu viņi bija aicinājuši lasīt savus darbus, bet tas vien licies par maz. Radās ideja literāro sniegumu savienot ar teātri. Dziļums tad arī uzrakstījis divas vienceļienu lugas, kuŗās kā tēlotājas darbojas viņa dzīvesbiedre — aktrise Irma Vārpa un meita Kristīne. Rezultāts: tas bija kas jauns un neierasts, ar ko Dziļums pārsteidza latviešus Vācijā, un, laikam, arī pirmais gadījums teātŗa vēsturē, kad viens ģimenes loceklis ir lugas autors, bet pārējie izpildītāji.

Abos vienceļienos ļoti laikmetīga vielas apdare. Pirmajā — „Bērnauera iela" — darbība notiek Berlīnē. Dialogi kāpinās līdz dramātiskam saspīlējumam, rādot komūnisma drūmo tiešamību naida mūra ēnā, kas sadala šo pilsētu divās daļās. Sapro-

tams, šādā vietā k
vainīgs un aizdo
otrā vienceļienā
sudmaliņas" — la
saduras paaudžu p
māmiņa vēl dzīvo
jaunatnie dejoja
Alsungieti, bet
augusi turīgajā s
zemē, nebeidz vi
tvistu un bitliem
manevrēt dažādā
saviem „šamlem
vienceļiens liek
tāda, ko paši pie
jā gadā, tad otr
līdz asarām.

Neapšaubāmi,
gā nav iespējam
ku darbību, bet v
jāpanāk dialogos,
Dziļumam izdev
Darbība lugās rai
kārtojums bez p
ieturēts reālisma
saskaņotu noapa
va labā sadarbīb
kā idejas devēju
kā idejas īstenotā
pa Dziļuma, kas
gaitas jau sāku
trimdā labi pazīs
zējā latviešu teā
dēm, mazāk pārlie
tās čekistes lomā.

(87. turpinājums)

Bet ķēniņš pamazām atžirga. Atvēris acis, ieraudzīja Nātanu, kuŗš arvienu vēl stāvēja t un teica vārgā tikko dzirdamā balsī:

— Vai Kungu Kungs nav mani, ak Nātan, nājis no ganibām un sīkiem lopiem, lai topu tājs par ješuruņu? Vai nečūsmu paklausījis un vējus ješuruņa ienaidniekus ītin, kā tas man bij vēlēts? Un vai neesmu ješuruņu pulcinājis pie bas telts, kur levitu vīri ar upuriem un dziesmām pojuši ješuruņa Dievam? Kādēļ nu, ak Nātan, Kungs atraņi man savu žēlastību, ka es nedrīkst rīt to, ko dara citi ķēniņi, kas ceī namus savie viem, kas ir tikai no koka, akmens vai zelta?—

Nātans nu varēja runāt un atbildēt ķēniņa tajiem vārdiem:

—Tā saka kungu Kungs, ak ķēniņ; tu nevar man namu, jo esi gan mana vārda teicējs un je

Cildinājums latviešu literātūrai

Prof. A. Rubulis kādā latviešu mākslas skatē Bafalo universitātes studentam Jurim Kāpostam ieraksta autogrammu „Latvian Literature" sējumā.

Oklahomas universitātes profesors Roberts Vlachs apcerējis A. Rubuļa antoloģiju „Latvian Literature" kritikas žurn. „Books Abroad", minot, ka tā ir visinteresantākā antoloģija, kas pārliecina ar savu mākslas kvalitāti un ir vērtīgs materiāls katrai bibliotēkai. Antoloģija rādot latviešu tautas inteliģenci, un tai pienākoties goda vieta modernā rakstniecībā.

Kāda Nujorkas valsts universitātes doktorande lasīja seminārdarbu par „Latvian Literature" salīdzināmās literātūras kursā, cildinādama krājumā uzņemtos darbus un to autorus.

Jāpiezīmē, ka antoloģijas autors, Niagaras (N.Y.) universitātes valodu profesors Aleksis Rubulis, ar jauno mācības gadu atstāj līdzšinējo darba vietu un turpmāk strādās lielajā Notre Dame universitātē Indianā.

J. Ligers

Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris turnejā

No 31. jūlija līdz 22. augustam rakstnieka Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris no Zviedrijas viesojās Vācijā, sniedzot 14 izrāžu lielākajos latviešu centros, kā arī invalidu atpūtas namā Bērzainē un veco laužu mītnēs Delmenhorstā un Berchtesgādenā.

Kālab tāds piedēvējums — ģimenes teātris? Rakstnieku jau vairākkārt Vācijas latviešu rotu vīri bija aicinājuši lasīt savus darbus, bet tas vien licies par maz. Radās ideja literāro sniegumu savienot ar teātri. Dziļums tad arī uzrakstījis divas viencēlienu lugas, kurās kā tēlotājas darbojas viņa dzīvesbiedre — aktrise Irma Vārpa un meita Kristīne. Rezultāts: tas bija kas jauns un neierasts, ar ko Dziļums pārsteidza latviešus Vācijā, un, laikam, arī pirmais gadījums teātra vēsturē, kad viens ģimenes loceklis ir lugas autors, bet pārējie izpildītāji.

Abos viencēlienos ļoti laikmetīga vielas apdare. Pirmajā — „Bērnauera iela" — darbība notiek Berlīnē. Dialogi kāpinās līdz dramātiskam saspīlējumam, rādot komūnisma drūmo tiešamību naida mūra ēnā, kas sadala šo pilsētu divās daļās. Sapratams, šādā vietā katrs cilvēks ir vainīgs un aizdomīgs. Turpretī otrā viencēliena — „Tvists un sudmaliņas" — labsirdīgā satīrā saduras paaudžu problēmas. Vecmāmiņa vēl dzīvo pagātnē, kad jaunatne dejoja Sudmaliņas un Alsungieti, bet mazmeita, kas augusi turīgajā svešajā zviedru zemē, nebeidz vien jūsmot par tvistu un bitlieni, kā arī veikli manevrēt dažādās situācijās ar saviem „šamiem". Ja pirmais viencēlienis liek atcerēties daudz tāda, ko paši pieredzējām Baigajā gadā, tad otrs ļauj smieties līdz asarām.

Neapšaubāmi, divu personu lugā nav iespējams izvērst plašāku darbību, bet viss dinamiskais jāpanāk dialogos, kas, jāliecina, Dziļumam izdevies slavējami. Darbība lugās raita, situāciju izkārtojums bez piebildumiem un ieturēts reālisma robežās, kam saskaņotu noapaļojumu vēl deva labā sadarbība starp autoru, kā idejas devēju, un tēlotājām, kā idejas īstenotājām. Irma Vārpa-Dziļuma, kas savas skatuves gaitas jau sākusi Latvijā, bet trimdā labi pazīstama no kādreizējā latviešu teātra Libekā izrādēm, mazāk pārliecināja piespiestās čekistes lomā kā Aizdomīgā „Bernauera ielā", turpretī kā vecmāmiņa „Tvistā un sudmaliņās" viņa bija savā „ampluā" un deva skaidru, attiecīga noskaņojuma piestrāvotu spēli. Meita Kristīne Dziļuma, kas arī jau savas teātra gaitas sākusi Zviedrijā, savukārt iepriecināja ar izjustu un labi izveidotu kā nopietnas, tā draiskas skuķes tēlojumu.

Pats Alfrēds Dziļums pēc pirmā cēliena lasīja sava jaunā romāna „Aklā ezera vella", fragmentu, tā it kā mezdams tiltu starp abiem dramātiskajiem darbiem, bet reizē arī vilkdams ciešu un noapaļotu loku visam vakaram.

Beigās — paša rakstnieka atzīšanās par turneju: „To sākām ar zināmām rūpēm, jo tas bija kas jauns un neierasts, kad visu vakaru aizpilda viena ģimene. Bet jau ar pirmajām izrādēm rūpes pagaisa. Visur bija atsaucība un ļoti laipna uzņemšana, tā ka strādāts nebija velti."

Jānis Sudrabiņš

DEJOTĀJA — *V. Krāslavietis*

Klausies, jel klausies,
kā vijoles smeldzīgi
džungļu naktī
zelta cikādas izkaŗ!
Dzirdi, cik grēcīgi šan tās?

Vai tā Āfrikas pantera bija?
vai Bengāles tīģeris,
kas vienā lēcienā tumsai izbēga?

Ai, cik līgani izbēga
tvanīgai tumsai!

Tā tomēr nebūs pantera vis,
nebūs tas tīģeris,
jo tie savus plankumus, strīpas
nevar kā rožainu nailonu aizmest . . .

Vajāta puma —
kāila, lunkana, gluma
velti nu starmešu asmeņu vairās
un triņ,
bet saksofoni to pātagām šausta,
līdz salauzta tiek viņas spīts.

Viltīgo meldiņu sagūstīts zvērēns
grib vēl no ritmu krātiņa izbēgt,
kad dunošās bungas ar pēdējo zalvi
augstsirdīgi izdzēš šīs mokas.

Nu liesma plokas,
samtaina tumsa nolaižas pāri.
Mēs liksmi iziejam ielās un saucam:
Lai dzīvo sievietes visas!
Ja skaistuma dieva vairs nav,
Lai dzīvo kas palicis pāri!
Un triskārt augsti lai dzīvo
mūžīgi mūžam!

Osvalds Akmentiņš

KUR PALIKT - PIE SAVAS TAUTAS VAI INTERNACIONĀLISMA?

DZEJNIEKA UN POLITIĶA RAIŅA 100 GADU DZIMŠANAS ATCEREI

(Nobeigums)

Raiņa lielumu apzinājās un novērtēja visa latviešu tauta. Vēl vairāk viņa nopelnus saprata tie, kas cīnījās par Latvijas republiku. Tieši šai ziņā Rainis devis visvairāk, jo bez viņa darba, liekas, apšaubāma Latvijas nodibināšanās. Par to zīmīgus vārdus teicis kāds autors izdevuma „Ilustrētais Žurnāls" 1920. gada 6. numurā:

„Nacionālai idejai daudz par labu nāca inteliģences kultūrālais darbs pie strādniecības. Tāds liels strādniecībai tuvu stāvošs rakstnieks un idejisks cīnītājs kā Rainis grieza atpakaļ darīgā gaitā strādniecības idejisko attīstību un noveda to pie spirgtā nacionālisma. Tā kultūra, ko nesa „Uguns un nakts", „Indulis un Ārija" un „Pūt vējiņi" bija tikpat estetiska, cik nacionāla. Ar šo kultūru apaugļota strādniecība un inteliģence, kas ar to gāja kopā, neskatoties uz visu uzticību zinātniskam sociālismam, tomēr nevarēja nogrimt vairs lielniecisma purvā. Šim apstāklim pie Latvijas valsts nodibināšanās ir milzīga nozīme, jo citādi latviešu sabiedrisko spēku samērs bija tāds, ka grūti būtu nācies radīt noteiktu tautas vairākumu valsts idejas realizēšanai."

Raiņa lielumu novērtēja visi, arī tādi pilsoņu rakstnieki kā Kārlis Zariņš, kas „Daugava" 1929. gada 1. numurā rakstīja: „Jauna ideja var nākt tikai ar jaunu izteiksmi, jaunu vārdu saturu, kam labs piemērs ir Rainis. Pirms viņa atklātās debijas un viņa laikā dzejoja Zvanpūtis un Kārlis Puriņš (vēlāk bija profesors ASV, kur arī mira,— red.), kuriem ar to, bez šaubām, bija daudz kopēju domu, bet tikai Rainis no visiem trim iznāca kā uzvarētājs."

Raiņa lielumu nesatricināja arī pēc 1934. gada 15. maija pārmaiņām. Rakstnieks Līgotņu Jēkabs Raiņa 70 gadu dzimšanas atcerei laikrakstā „Jaunākās Ziņas" (1935. g. 11. septembrī) pirmajā lappusē veltīja rakstu „Mūsu tautas sapņu un brīvības ilgu dzejnieks", kurā cita vidū rakstīja:

„Dzeja ir nežēlīga sieviete, kas bargi atriebjas tam dzejniekam, kas modes dēļ paliek viņai neuzticīgs. Kā ir ar Raiņa darbiem? Ir daži ārīgi apstākļi, kas spiež domāt, ka Rainis atjaunotā Latvijā būtu savu vietu zaudējis: to paredz viņa sakaru dēļ, dzīvam esot, bet varbūt arī vairāk vārda pēc, ar sociāldemokratu partiju. Bet aksioma ir tā, ka marksisms nevienu pasaules vēsturē paliekamu dzejnieku nav devis. Miljoniem lielā vācu sociāldemokratu partija nevar nosaukt neviena vārda, kas no viņas vidus pārgājis vēsturē. Tai ir bijuši teicami 1. maija dzejnieki, labi dienas trubadūri, bet ar to arī viņu loma beidzas. Ja Rainis būtu tikai sociāldemokrats, viņa loma mūsu gara vēsturē būtu izspēlēta."

Simpatiska šai ziņā par Raini bija kāda polemika presē. Izrādās, ka Rainis jau 1906. g. dziedājis par brīvo Latviju! Patriots, kas cara laikos jau dedzis par brīvu nacionālu Latviju. Vai tas var būt? Mums, kas esam Raini gadu desmitiem pazinuši, nav ko polemizēt. Arī tad, ja šie 1906. gada dzejoļi nemaz nebūtu publicēti. Raiņa „Uguns un nakts" taču radīta jau pirms 1905. gada revolūcijas, bet sauciet vārdā darbus, kuŗos nacionālā ideja dziļāk kā Raiņim izteikta... Ja Rainis ir cinījies un runājis pretim dažiem tautiskiem viriem, tas taču nenozīmē antinacionālismu.

Raiņa 70. dzimšanas diena pa jaunam atgādina, ka Raiņim jātop par visas mūsu tautas atziņu nacionālu ģeniju, kas viņš ir. Raiņa radītie tēli — Lāčplēsis, Spīdola, Laimdota, Baiba, Indulis, Vizbulīte, Uģis, Pudiķis un vesela rinda citu ir reizē tik latviski, dzīvīgi nepārejoši, ka pieder pie paliekamākā, ko latviešu dzejas gars radījis. Lasiet Raiņa lirniku! Sākot no „Tālās noskaņas zilā vakarā", „Ave Sol", „Gals un sākums" un beidzot ar pagājušā gadā iznākušo „Sirds devēju". Jau vairāki gadi šķir mūs no Raiņa nāves, vairāk kā 30 gadi pagājuši no dažu šo dzeju krājumu iznākšanas, tomēr mēs viņos katrā rindā izjūtam cilto sirdspukstienu, dziļo domu, savdabīgās gleznas, viengabaligo formas saturu lējumu. Ja Rainis būtu kādai modes idejai kalpojis, viņa dzeja sen jau būtu aizmirsta un viņa vārdu neviens nespētu atdzīvināt. Bet tas, ka Rainis savos dzejas tēlos ielicis latviešu nacionālos sapņus un ilgas (atceraties poēmu „Daugava" 1919. g. Bermonta laikā), latviņko nemirstības domu, latviešu literatūru no viņas šaurā tautiskā loka izcēla Eiropas domas un vārda gara spožumā, padara mums Raini par tikpat tuvu un dārgu, kāds krieviem Puškins, vāciešiem — Gēte, francūziem Igo, lai katrs pieder pie kādas grupas piederēdams. Mūsu sabiedrība ir diezgan daudz meslu nesusi šaursirdības elkam, bet tā ir dzejas dieviškā nozīme, ka viņa apvieno, ne ārda tautu. Tā tas ir ar Raiņa dzeju. Dzīvs būdams, Rainis stāvēja kā tautas apvienotājs pie Krišjāņa Barona un Vila Olava kapa. Vai Raiņa paša kaps tagad nevarētu būt arī mūsu tautas apvienotājs?

Mēs nesaprotam Raini tāpēc, ka viņš varēja vairāk mīlēt un ciest nekā mēs, ikdienas cilvēki."

Aiztecējuši jau 30 gadi, kopš Līgotņu Jēkabs rakstījis šos vārdus par Raini, bet tie nav zaudējuši savu nozīmi arī šobrīd, kad pieminam Raiņa 100 gadu piedzimšanu. Līgotņu Jēkabs ir izsūtīts uz Sibiriju, kur mirjs un atdzisas, Latvijas republika ir iznīcināta un izsvaidītā tauta vergo Austrumiem vai kalpo Rietumiem. Tautai nav vairs savas zemes, tās eksistence ir apdraudēta. „Vai latviešus kā indiāņus rezervātos kādreiz redzēs tikai Brīvdabas mūzejā pie Juglas?" — jautāja kāda tautiete, kas nesen dzimteni apmeklējusi. Un Rainis ir nežēlīgi apkaunots, jo no viņa darbiem izrāvās visa latviešu patriotisma, lai stiprinātu jauno panslavismu, kas tagad izpaužas komūnisma ideoloģijā. No spožākā latviešu cerību un brīvības ilgu dzejnieka izveidots svešs padomju dzejnieks.

Mēs Raini pieņemam un godinām tādu, kāds viņš bija. Turpretim mūsu okupētajā dzimtenē Raiņa „pārtaisīšana" par komūnistu smagi atriebusies padomju režīmam. Okupantu laikraksti Raiņa 100. jubilejas gadā žēlojas, ka dzejnieku darbus tauta maz lasa vai nelasa pat nemaz. Ko tas nozīmē? Taču lielāko kaunu, ko režīms vienmēr centies noklusēt, bet kas tagad parādās visā kailumā boļševizētais Raiņis atriebjas, jo tautai apnikusi komūnistu melīgā propaganda.

Dodiet tautai Raiņa darbus lasīt! Cieniet dzejnieku!

Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris turnejā

No 31. jūlija līdz 22. augustam rakstnieka Alfrēda Dziļuma ģimenes teātris no Zviedrijas viesojās Vācijā, sniedzot 14 izrāžu lielākajos latviešu centros, kā arī invalidu atpūtas namā Bērzainē un veco laužu mītnēs Delmenhorstā un Berchtesgādenā.

Kālab tāds piedēvējums — ģimenes teātris? Rakstnieku jau vairākkārt Vācijas latviešu rotu vīri bija aicinājuši lasīt savus darbus, bet tas vien licies par maz. Radās ideja literāro sniegumu savienot ar teātri. Dziļums tad arī uzrakstījis divas viencēlienu lugas, kurās kā tēlotājas darbojas viņa dzīvesbiedre — aktrise Irma Vārpa un meita Kristīne. Rezultāts: tas bija kas jauns un neierasts, ar ko Dziļums pārsteidza latviešus Vācijā, un, laikam, arī pirmais gadījums teātra vēsturē, kad viens ģimenes loceklis ir lugas autors, bet pārējie izpildītāji.

Abos viencēlienos ļoti laikmetīga vielas apdare. Pirmajā — „Bērnauera iela" — darbība notiek Berlīnē. Dialogi kāpinās līdz dramātiskam saspīlējumam, rādot komūnisma drūmo tiešamību naida mūra ēnā, kas sadala šo pilsētu divās daļās. Sapratams, šādā vietā katrs cilvēks ir vainīgs un aizdomīgs. Turpretī otrā viencēliena — „Tvists un sudmaliņas" — labsirdīgā satīrā saduras paaudžu problēmas. Vecmāmiņa vēl dzīvo pagātnē, kad jaunatne dejoja Sudmaliņas un Alsungieti, bet mazmeita, kas augusi turīgajā svešajā zviedru zemē, nebeidz vien jūsmot par tvistu un bitlieni, kā arī veikli manevrēt dažādās situācijās ar saviem „šamiem". Ja pirmais viencēlienis liek atcerēties daudz tāda, ko paši pieredzējām Baigajā gadā, tad otrs ļauj smieties līdz asarām.

Neapšaubāmi, divu personu lugā nav iespējams izvērst plašāku darbību, bet viss dinamiskais jāpanāk dialogos, kas, jāliecina, Dziļumam izdevies slavējami. Darbība lugās raita, situāciju izkārtojums bez piebildumiem un ieturēts reālisma robežās, kam saskaņotu noapaļojumu vēl deva labā sadarbība starp autoru, kā idejas devēju, un tēlotājām, kā idejas īstenotājām. Irma Vārpa-Dziļuma, kas savas skatuves gaitas jau sākusi Latvijā, bet trimdā labi pazīstama no kādreizējā latviešu teātra Libekā izrādēm, mazāk pārliecināja piespiestās čekistes lomā kā Aizdomīgā „Bernauera ielā", turpretī kā vecmāmiņa „Tvistā un sudmaliņās" viņa bija savā „ampluā" un deva skaidru, attiecīga noskaņojuma piestrāvotu spēli. Meita Kristīne Dziļuma, kas arī jau savas teātra gaitas sākusi Zviedrijā, savukārt iepriecināja ar izjustu un labi izveidotu kā nopietnas, tā draiskas skuķes tēlojumu.

Pats Alfrēds Dziļums pēc pirmā cēliena lasija sava jaunā romāna „Aklā ezera vella", fragmentu, tā it kā mezdams tiltu starp abiem dramātiskajiem darbiem, bet reizē arī vilkdams ciešu un noapaļotu loku visam vakaram.

Beigās — paša rakstnieka atzīšanās par turneju: „To sākām ar zināmām rūpēm, jo tas bija kas jauns un neierasts, kad visu vakaru aizpilda viena ģimene. Bet jau ar pirmajām izrādēm rūpes pagaisa. Visur bija atsaucība un ļoti laipna uzņemšana, tā ka strādāts nebija velti."

Jānis Sudrabiņš

Kultūras chronika

Prof. Dr. Ernests Foldāts, kas nodarbināts par Venecuēlas Centrālās universitātes bioloģijas skolas direktoru Karakasā, apbalvots ar 10.000 dol. prēmiju, zelta medaļu un diviem goda diplomiem. Tie ir 18 gadu darba augļi, pētījot pasaules krāšņākos ziedus orchidejas. Par darbu „Venecuēlas orchidejas", kas ietver 1000 orchideju sugu un 133 ģīnšu aprakstus un noteikšanas atslēgas, viņš kā otrs zinātnieks vispār saņēmis 1958. gadā radīto Creole starptautisko prēmiju 10.000 dol. apmērā un goda diplomu. Par izciliem sniegumiem botānikas pētījumos un bioloģijas skolas vadībā viņš kā trešais zinātnieks vispār saņēmis Venecuēlas Centrālās universitātes zinātņu fakultātes zelta medaļu un goda diplomu. Prof. Foldāts dzimis 1925. gada 15. maijā Liepājā, pabeidza ģimnaziju 1946. gadā Vācijā un iestājās Freiburgas universitātē studēt matēmatiku, 1948. gadā izceļoja uz Venecuēlu, kur 1954. gadā pabeidza universitāti Karakasā, iegūstot bioloģijas doktora gradu. Kopš 1962. gada viņš ir minētās universitātes bioloģijas skolas direktors.

Austrālijas nacionālajā universitātē Kanberā par zinātnisku līdzstrādnieku medicīnas fakultātes bioloģijas nozarē pieņemts E. Vītols no Skriba klīnikas Kalifornijā.

Angļijas latviešu dziedātājs Mikelis Mežmalietis piedalījies angļu komponistam Benjaminam Britenam par godu rīkotajā vakarā Klīvlendas pili Taplovā, kura mūzikālajā daļā nodziedāja vairākas B. Britena aranžētās angļu tautas dziesmas. Vietējais britu laikraksts sniedza it atzinīgu kritiku.

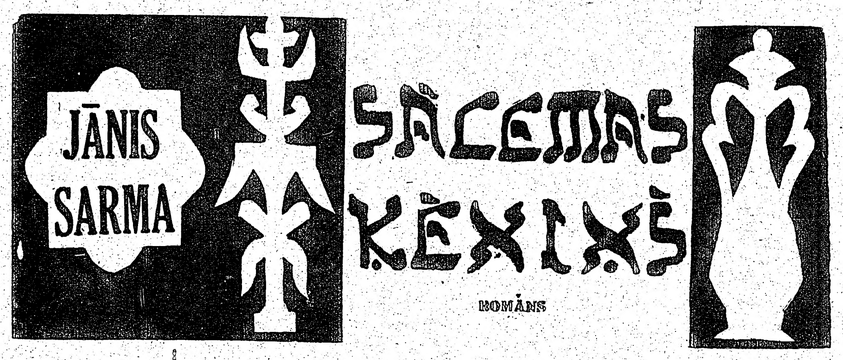

(87. turpinājums)

Bet ķēniņš pamazām atžirga. Atvēris acis, viņš ieraudzīja Nātanu, kurš arvienu vēl stāvēja turpat un teica vārgā tikko dzirdamā balsī:

— Vai Kungu Kungs nav mani, ak Nātan, aicinājis no ganībām un sīkiem lopiem, lai topu valdītājs par ješuruņu? Vai neesmu paklausījis un nonāvējis ješuruna ienaidniekus itin kā tas man bijis pavēlēts? Un vai neesmu ješurunu pulcinājis pie Derības telts, kur levītu vīri ar upuriem un dziesmām kalpojuši ješuruna Dievam? Kādēļ nu, ak Nātan, mans Kungs atrauj man savu žēlastību, ka es nedrīkstu darīt to, ko dara citi ķēniņi, kas ceļ namus saviem dieviem, kas ir tikai no koka, akmens vai zelta?—

Nātans nu varēja runāt un atbildēt ķēniņa rūgtajiem vārdiem:

—Tā saka kungu Kungs, ak ķēniņ; tu nevari celt man namu, jo esi gan mana vārda teicējs un ješuruna laužu saucējs, bet mans godinātājs un manas valstības cēlājs būs tavs dēls, pie kuŗa man labs prāts un kuŗš manu godību atzīs un darīs zināmu visām tautām, ka tā pastāvēs visos mūžos...

Šai brīdī iesteidzās Joābs un Adonja un pārtrauca Nātanu.

— Lai ķēniņš, mans kungs, dzīvo ilgi,— Joābs sveicināja ķēniņu kā parasti un nelikās nemaz pārsteigts, kad redzēja, ka ķēniņš ir nevien dzīvs, bet pat spēj runāt. Joābs arvienzināja, kas tam jādara, un arī tagad ne mirkli nezaudēja apņēmības:

— Šeit, ak ķēniņ, ir tavs dēls Adonja, un lai tev ir labs prāts pie šī jaunā un spēcīgā vīra. Ko tu tam liksi, to viņš darīs, jo tā rokās ir spēks, no kuŗa baidīsies visi pretinieki un kas spēs aizstāvēt ješurunu tā ienaidnieku priekšā itin kā tu pats to esi darījis.

Ķēniņš vēroja savu spēcīgo un skaisto dēlu ar tēva skatu un tas viņam patika, jo viņš tajā redzēja no jauna atplaukušas savas jaunības dienas. Bet turpat tikai pāris soļu aiz jaunā vīrieša stāvēja — Joābs. Jā, Joābs, kuŗš bija nonāvējis ķēniņa dēlu Absalomu... Un nu tas stāvēja blakām Adonjam, kam vajadzēja piepildīt tēva lielo sapni — celt namu ješuruna Dievam. Bet vai Joābs varēja būt tas, kuŗš blakām jaunajam ķēniņam drīkstēja nest pateicības upuri Jehovam!...

Ķēniņa sirds pielija ar rūgtumu un skumjām. Bet viņš nedrīkstēja tās izrādīt, jo taču pravietis Nātans bija teicis: tavs dēls uzcels namu kungu Kungam...

Adonja klusēja. Bet tas nebija brīža svinīgums, kas viņu satrauca. Viņš ieraudzīja Abišāgu, kas sēdēja pie ķēniņa kājām gaiša un maiga — Abišāga, kuŗu Adonja bija iedomājies pārdotu kādam Tīrus vai Babilonas augstmanim vai arī kalpojam kādā nezināmā Aštarotas svētnīcā!... Abišāga mita viņa tēva namā!...

— Eji ar mieru, mans dēls, līdz es tevi saukšu... ķēniņš teica vārgā un klusā balsī. To varēja saprast tikai tā — līdz es tevi aicināšu ieņemt manu vietu.

Taisni tā to saprata arī Joābs.

— Mums jāsteidzas, Adonja! — viņš teica un satvēra jaunā vīrieša plecu,— jo jāaicina jūdas vīri, lai tie apsveic tevi kā ķēniņu — tu pats redzi, ka tavs tēvs ir nāves vīrs...

Kā arvienu, tāpat arī tagad Joābs bija ne prātotājs, bet darītājs, kuŗš bez domāšanas darīja to, ko prasīja acumirklis. Ar Adonju tas bija citādi. Nejauši atrastā Abišāga tā satrauca to, ka viņš nedomāja pari zšķirīgā mirkļa tālākajiem soļiem, bet redzēja tikai Abišāgu.

Klausīdamies Joāba sausajos un strupajos vārdos, kas atgādināja pavēles, Adonja redzēja Abišāgu, ka tā ķēniņieņes krēslā sēdēja tam blakām. Pavisam apmulsis viņš gāja līdzi Joābam.

Gāja arī Nātans, satraukts un pilns neziņas.

— Tātad ķēniņš aicinājis Adonju,— viņš drūmi teica Josafātam,— un Joābs būs tas, kuŗš stāvēs blakām jaunajam ķēniņam?...

— Kur ķēniņa vārds, tur vara,— Josafāts paraustīja plecus,— un kuŗš tam var jautāt — ko tu dari? Tāpēc nesteidzies iet nost no ķēniņa vaiga un netinies nekādā jaunā darbā. Katram padomam savs laiks un sava tiesa. Tāpat pie skriešanās nepalīdz būt čaklam, kaušanā nepalīdz spēks, pie maizes pelnīšanas nepalīdz būt gudram, pie goda nepalīdz būt mācītam un pie bagātības nepalīdz būt prātīgam — tam visam savs laiks un sava laime.

Redzēdams, ka ķēniņa solījums aicināt pie sevis Adonju kancelēru nebija satraucis, nomierinājās arī Nātans.

—Eji savā namā, Nātan,— Josafāts Aķilūda dēls teica, smīnēdams savu parasto pārākuma smīnu,— un neaizmirsti, ka gudro vārdi, ko uzklausa mierā, ir labāki nekā vareno brēkšana muļķu vidū.

(Turpinājums sekos)

Degpunktā Latvijas brīvības un...

(Pārnesums no 1. lpp.)

sinājumu starptautiskās parlamentāriešu sanāksmes laikā Otavā, 10. septembrī sarīkot plašāku preses konferenci, kurā būtu jāpiedalās komūnistu apspiesto tautību centrālo organizāciju vadītājiem. Šo gadījumu izmantos arī pateicības vēstules nosūtīšanai opozicijas vadītājam Dž. Difenbekeram, sakarā ar viņa runas izvilkumiem Edmontonā par Baltijas un Ukrainas tautu stāvokli, reizē lūdzot šo viedokli paust konservatīvo partijas parlamentāriešiem iepriekš minētajā starptautiskajā parlamentāriešu sanāksmē. T. Kronbergs kā pozitīvu notikumu uzsvēra ukraiņu aktivitāti, kas, sakarā ar divvalodu un divkultūru jautājumiem Kanadā, ierosinājuši etniskām grupām apvienoties nesen organizētajā Citizens Civic Action Association. Valde nolēma ar šo ierosinājumu tuvāk iepazīties līdz nākošai valdes sēdei, kurā pieņems konkrētu lēmumu par eventuālo latviešu līdzdalību.

Kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks informēja par saņemto ierosinājumu nākošā gada aprīlī Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstādi rīkot Toronto. Valde izteica gatavību šo izstādi noorganizēt, ja Kultūras fonda valde par to izšķirtos.

Paidagoģisko kursu atbalstam J. Mežaka ierosinājumā nolēma vēl papildus izsniegt 30 dol. diviem kursantiem. Šie kursi, kā zināms, jau beigušies. Tos beidza 11 kursantu, no kuriem 7 jau iesaistījušies latviešu skolu darbā.

Tuvākā nākotnē paredzēts izdot vēsturnieka un paidagoga P. Dreimaņa brošūru „Gimene un tās bērnu audzināšana" 400 eks. Izdevuma atbalstam valde atvēlēja 100 dol. Tāpat valde apsolīnāja arī 250 dol. atbalstu Kanadas latviešu jaunatnes kursu organizēšanai un 75 dol. N. Ambera pretkomūnistiskajiem izdevumiem. Saņemtos atbalsta pieprasījumus nodeva palīdzības nozares vadītājam K. Priedītim.

Kasieris K. Tannis ziņoja par budžeta izpildīšanos. No paredzētajiem 3200 dol. jau ieņemti 2183,58 dol., bet izdoti 1393,82 dol. no paredzētās 3070 dol. kopsummas. LNAK dalības naudās līdzšim saņemti 400 dol. (gada budžetā paredzēti 2000 dol.). Reizē ar to paredzams, ka līdz gada beigām budžets izpildīsies labi.

Sakarā ar iecerēto padomes ārkārtas sesiju, tuvākā laikā paredzēts izdot LNAK apkārtrakstu, kādēļ valdes priekšsēdis lūdza visus nozaru vadītājus un darbiniekus iesūtīt savus pārskatus un priekšlikumus pēc iespējas nekavējoties. Arī visas organizācijas un interesenti savus priekšlikumus un ierosinājumus, kas skartu mūsu vispārējos jautājumus un būtu vēlami apspriest padomes sesijā, lūgti iesūtīt LNAK padomes prezidijam vai valdei.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās padomes prezidija priekšsēža 1. vietnieks J. Grislis, valdes priekšsēža vietnieks T. Kronbergs kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, jaunatnes nozares vad. Dr. A. Vanags, palīdzības nozares vad. K. Priedītis, kasiers K. Tannis, biedrzinis A. Rāviņš, valdes locekļi J. Grodnis un A. Smiltnieks, kā no revīzijas komisijas J. Rodavs un B. Senkēviča, kā arī nozaredzētā latviešu izdevuma galvenais redaktors A. Kundrats.

R. N.

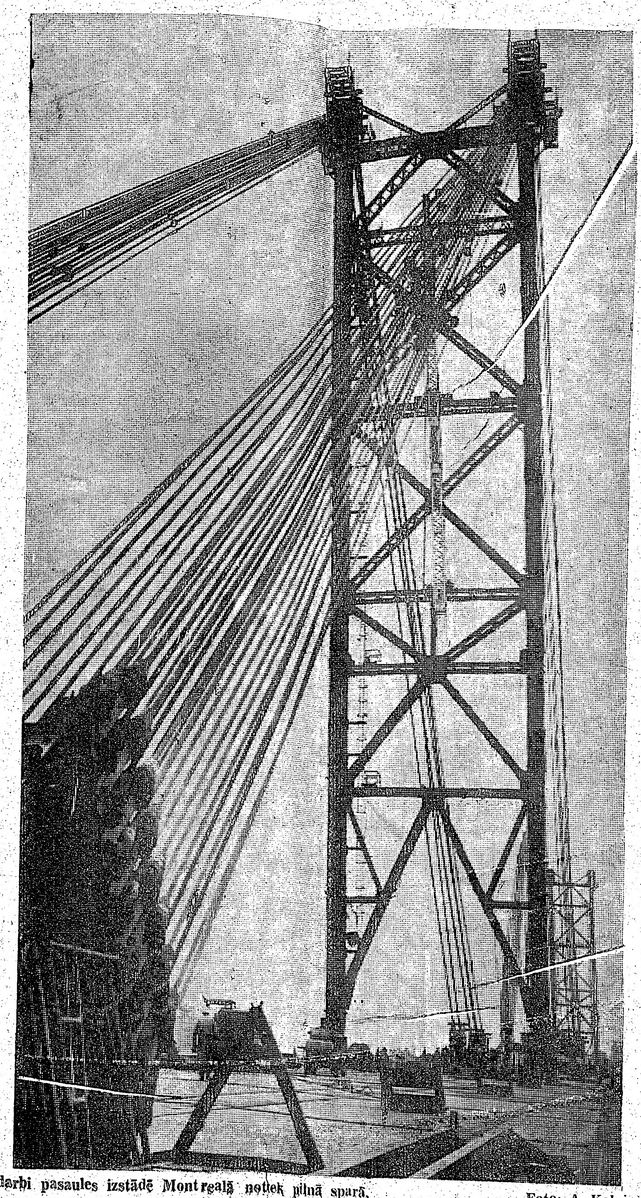

Būvdarbi pasaules izstādē Montreālā notiek pilnā sparā. Foto: A. Kalniņš

Top pasaules izstāde Montreālā

Expo '67, — tā sauksies pasaules izstāde Montreālā, kuru paralaban plāno Kanadas federālā valdība ciešā sadarbībā ar Kvebekas provinci un Montrealas pilsētas valdi. Šī būs lielākā un iespaidīgākā izstāde, kāda jebkad sarīkota Kanadā pēdējo 50 gadu laikā, — saka Roberts Šovs (Shaw), kas uzņēmies tās finansiālo vadību.

Līdz šim ap 15 valstu pieteikušas savu piedalīšanos pasaules izstādē, ieskaitot Pad. savienību. Finansiālie un politiskie lietpratēji spriež, ka Pad. savienība mēģinās pārsteigt Rietumus ar savu paviljonu un pagaidām noslēpumā turētajiem eksponātiem.

Kanadas prese šim projektam veltī lielu uzmanību, ievērojot, ka visas 10 provinces būs pārstāvētas izstādē ar atsevišķiem paviljoniem. Pagaidām Ontario paviljons ir vismodernākais ar neplīstošo stikla jumtu, par kuŗa iekārtošanu izstādē provinces valdība izdos ap 5 milj. dolaru. Federālais paviljons, kā paskaidro izstādes vadība, aptvers 9 akrus uz Sv. Helēnas salas. Celtnes pamatā iecerēts izveidot ap 100 pēdu augstu piramidu ar nosaukumu „Katimaveek." Šis apzīmējums patapināts no eskimu valodas un tulkojumā nozīmē satikšanās vietu. Arī Kvebekas provincei būs savs paviljons, kas atspoguļos šīs provinces sociālo, kultūrālo un politisko attīstību.

Pagaidām izstādes vadība cīnās ar naudas grūtībām. Šis fakts dod pietiekamu iemeslu baumām, ka izstāde nevarēs sākties laikā. Praksē visi iesāktie priekšdarbi tomēr norit bez traucējumiem.

Viena no izstādes lielākajām atrakcijām būs 10 milj. dolaru tilts, kas savienos cietzemi ar Sv. Helēnas salu. To pabeigs divu mēnešu laikā. Pēc atklāšanas šis būs garākais ortotropiskais tilts pasaulē.

Izstādes rīkotāji sagaida, ka uz šo „moderno bāleli" ieradīsies ap 10 milj. apmeklētāju no visas pasaules. Lielākā vai mazākā mērā visiem būs dota iespēja izklaidēties, apmeklējot 1000 akru lielo izpriecas laukumu „La Ronde," kas pulcinās katru vakaru apmeklētājus, kuŗiem interese par mākslu. Pagaidām plānošanas stadijā ir vairāki simfoniskie koncerti, baleta izrādes un jautri uzvedumi. Nopietnas mākslas cienītājiem sevišķa atrakcija izstādes laikā būs Milānas La Scala operas piedalīšanās ar vairākiem uzvedumiem. Domājams, ka šīs izrādes, ieskaitot baletu un sporta sacīkstes, notiks Expo stadionā, kuŗu patlaban būvē. Tas spēs uzņemt ap 25.000 skatītāju.

Oficiāli pasaules izstādi atklās 1967. gada 28. aprīlī.

Aleksandrs Kalniņš

Irmgarde Plūme atdota zemes klēpim

Pulciņš pazīstāmu 31. augustā bija ieradušies Toronto latviešu kapsētā, lai atvadītos no Nujorkā veļu vaiši aizgājušās. Irmgardes Plūmes un guldītu viņas pelnu urnu glakus dzīvesdraugam Robertam. Svētrunu teica mācītājs A. Cops. Izvadītāju vidū bija daudz sporta draugu un nelaikes māsa Elza Rempe ar meitu Rūtu no Nujorkas, kur aizgājusā bija pārpelnota.

Jāatzīst, ka viņas vīra Roberta Plūmes vienrezējie panākumi, aktivitāte sportā un vēlākais darbs brīvās Latvijas un starptautiskajās sporta organizācijās nebūtu bijis iespējams, ja Irmgarde Plūme nebūtu šo darbu atbalstījusi. Arī Kanadā R. Plūme atstāja daudz darbu tikai pusē padarītus savās lauku mājās, lai organizētu pirmo latviešu bērnu nometni trimdā, un Irmgarde arvien sekmēja šī darba labo izdošanos. Tāpat vēlāk, Robertam aizejot atpūsties kapu smiltājā, viņa dzīvesbiedre joprojām dzīvoja līdz latviešu jaunatnes audzināšanas darbam, nododot arī vērtīgākās Roberta Plūmes izcīnītās balvas tālākai izcīnai latviešu jaunatnei.

Sidrabenes ģērnu nometne pateicībā mīļajai aizgājējai par viņas nesavtību un personīgās dzīves upurēšanu jaunatnes labā bija sūtījusi Valdi Pālenu ar ziņu, lai tos noliktu uz Irmgardes Plūmes pēdējās dusas vietas.

Z.Z.

Nododot Irmgardes Plūmes pelnu urnu zemes klēpim, Ž. Zentiņš noliek rožu puķi ar Latvijas krāsām Latviešu sporta apvienības Kanadā vārdā. Foto: JAK

Dievs iekārtojis tā....

(Pārnesums no 4. lpp.)

dzē, kur viņa dzimtai piederēja Lielkanāžu mājas. Ģimnazista gados, 1925. gadā, A. Lūsis zaudēja tēvu un ar vecākā brāļa Valdemāra pašaizliedzīgu atbalstu 1928. gadā beidza Rīgas pilsētas 1. ģimnaziju, bet 1934. gadā Latvijas universitātes teoloģijas fakultāti. 1935. gada janvārī viņu ordinēja par mācītāju. Līdz komūnistu okupācijai 1940. gadā viņš darbojās par mazpulku mācītāju un ideoloģisko vadītāju. 1941. gadā māc. A. Lūsis uzņēmās Aizkraukles draudzes garīgā vadītāja pienākumus, kuŗus sekmīgi veica līdz bēgļu gaitu sākumam Vācijā. Šeit A. Lūsis ne tikai saskatījā, bet arī cīnījās pret tā laika bieži vien savtīgo ierēdņu netaisnībām un latviešu bēgļiem nodarītajām pārestībām; tā pierādidams, ka ir cienīgs savu senču pēctecis, kas jau zviedru laikos piedalījušies Piebalgas zemnieku sūdzībā Zviedrijas karalim Kārlim XI.

Kopš Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes nodibināšanas 1948. gadā māc. A. Lūsis aicināts no Vācijas uzņemties šīs draudzes gana pienākumus. Toronto aizvadītie gadi māc. A. Lūsim bijuši raženi un sekmīgi kā draudzes veidošanā, tā vispār sabiedriskajā un nacionālajā dzīvē. Viņa darbs rītējis sabiedrības priekšā un bieži vien atbalsojies laikrakstos un dažādās sanāksmēs. Tāpat rosīgs bijis viņa darbs rakstniecībā un publicistikā, kuŗai A. Lūsis pievērsies jau studiju gados, toreiz gan vairāk materiālu apkārtējo latviešu dzīves apstākļu dēļ, lai sagādātu līdzekļus studijām. Pirmie raksti parādījušies laikrakstos „Briva Zeme", „Rīts" un „Tēvijas Sargs", bet 1935. gadā Rīgas radiofonā notikusi pat A. Lūša dzejoļu pusstunda. Tomēr dzejoļu krājums, tāpat arī aizsākts romāns palicis nepublicēts, jo vēlāk A. Lūsi saistīja Jēzus dzīve. Dažādu pētījumu rezultātā radās A. Lūša grāmata „Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs", kas iznāca 1964. gadā. Bez tās jau agrāk izdotas A. Lūša reliģiska satura grāmatas: „Tā Kunga svētie", „Cilvēki, ko Jēzus sastapa savā ceļā", „Legendas", divos izdevumos reliģiskā rakstu antoloģija „Mūžība" u. c. Tāpat A. Lūša veiksmīgajai spalvai pieder vairākas raidlugas, daudzi dzejoļi, laikrakstu ievadraksti un publikācijas dažādos izdevumos.

Māc. A. Lūsis pieder korporācijas Latvija saimei, ir viens no Baltijas tautu federācijas Kanadā goda priekšsēžiem, savā laikā darbojies arī LNAK valdē, LB Kanadas kopā un vairākās citās sabiedriski kultūrālās organizācijās.

Tagad, pēc izraudzīšanas Latviešu ev.-lut. baznīcas arcibīskapa pēcnieka pienākumiem, māc. A. Lūsi gaida jauns, bet reizē arī atbildīgs un grūts darba lauks, kādēļ vēlēsim vislabākās sekmes šī augstā pienākuma veikšanā, kalpojot ev.-lut. baznīcai un mūsu tautai.

R. Nezlis

LATVIEŠU NAMS TORONTO AICINA

PAR TUVĀKO MĒRĶI IECERĒTA NAMA VIRTUVES IZBŪVE

Pēc aizvadītajiem Darba svētkiem, kas zīmīgā mērā ir atvadīšanās no aizejošās vasras, Toronto pakāpeniski atjaunojas latviešu sabiedriskās un kultūrālās dzīves rosība. Reizē ar to Latviešu nama durvis virināsies biežāk, jo nams kļuvis par mūsu dzīves dabīgo centru. Ja nama ideja jas iedzīvināšanā un pirkšanā piedalījās vairāk nekā 40 latviešu organizāciju, tad pēc akciju sabiedrības nodibināšanās, izvejdojot valdi 12 locekļu satāvā, šo organizāciju aktīva piedalīšanās it kā sašaurinājās. Lielākas organizācijas, protams, pārstāvētas valdē gan ar delegātiem, gan arī vēlētiem locekļiem, bet pašu organizāciju piedalīšanās ierobežojusies. Pašreizējā nama valde ir ieskatos, ka šāds stāvoklis neatbilst patiesajai nama idejai, jo Latviešu nams savu nosaukumu visā pilsētā attaisnos tikai tad, ja visas organizācijas un latviešu sabiedrība aktīvi piedalīsies dažādajos nama pasākumos ciešā sadarbībā ar izraudzīto valdi.

Šī doma izpaudās Latviešu nama valdes pēdējā sēdē, kuŗā piedalījās arī nama saimnieces, kuras citās organizācijās dēvē par dāmu komiteju. Priekšsēža vietnieka I. Zamlovska vadībā pārrunājot nākotnes uzdevumus, valde vienojās, ka visām organizācijām izsūtami apkārtraksti, aicinot tās aktīvi piedalīties kopējā darbā. Konkrēti tas varēs izpausties jau 16. okt., kad nama valde un saimnieces iecerējušas plašu bazāru ar priekšnesumiem un sekojošu deju. Šī sarīkojuma mērķi ir gūt līdzekļus nama tālākai izbūvei, galvenokārt virtuves un pagraba stāva pārbūvei. Lai to sekmīgi veiktu, nepieciešami apmēram 5000 dol., kuŗiem pamatu jau deva dziesmu svētku laikā iekārtotā ēdnīca. Piemēroti iekārtota virtuve savukārt sekmēs citus sarīkojumus, tādēļ tā izraudzīta par vienu no steidzamākajiem uzdevumiem.

16. oktobŗa bazāra organizēšanā sevišķu rosību izrādījušas nama saimnieces, kuŗu darbu pēc V. Šķobes atteikšanās pagaidām vada priekšnieces v. M. Cine. Pēc pirmajām pārrunām vienojās, ka sarīkojuma laikā organizēs mandtu loteriju, kā arī tirdziņu; eventuāli savus stendus varēs iekārtot arī organizācijas. Lai šo domu varētu īstenot iespējami sekmīgāk un plašākos apmēros, visas latviešu organizācijas, saimnieciskie pasākumi un nama labvēļi aicināti pieteikt vai arī nodot savus ziedojumus M. Cinei (tālr. 239-7923), E. Galdiņai (766-5203), A. Briedei (469-0803), S. Zaķei (783-6687), Z. Grēkerei (532-6060), valdes pārstāvim K. Stagavam (489-3153) vai nama pārvaldniekam Olģertam Grīķim (922-2931), kā arī valdes locekļiem.

Šādē pieņēma valdes locekļa un techniskās komisijas priekšsēža K. Suntaža un nama saimnieču priekšnieces V. Šķobes atteikšanos, izsakot abiem pateicību par līdzšinējo darbu. Nama saimnieces tuvākajā laikā sanāks atsevišķā sanāksmē, lai izraudzītu jauno priekšnieci.

R. N.

ATPŪTAS PABALSTS ARĪ LATVIEŠU KARA INVALIDIEM, KAS DZĪVO ĀRPUS VĀCIJAS

Rietumvācijas likums, kas kārto kara invalidu lietas, nosaka, ka uz atpūtu vai atbilstošu veselošanos uz Vācijas valsts rēķina kādā savas zemes atpūtas resp. dziednieccības iestādē tiesīgi arī kara invalīdi (arī latvieši), kas dzīvo ārpus Vācijas, ja veselošanās nepieciešama atzīto karavaiņu dēļ.

Praktiskais izkārtojums ir tāds, ka invalīdam pirms atpūtas un veselošanās uzsākšanas jāizprasa piekritīgas vācu iestādes (Versorgungsamt) piekrišana. Tādu saņemot, invalīds vardoties atpūtā vai uzsākt ārstēšanos. Pēc tās pabeigšanas attiecīgā vācu iestāde atmaksā izdevumus līdz divkāršai normai, kāda būtu, ja ārstēšanās notiktu Vācijā. Sevišķos gadījumos šo normu var arī paaugstināt. Ārsta un pārsienamo līdzekļu izdevumus var atmaksāt pilnos apmēros.

Zaudējumu atlīdzību (darba algas atkrišanu u. c.), kas rodas atpūtas vai ārstēšanās laikā, neatlīdzina. Tāpat nemaksā ārstēšanos, ja tā nav tiešā sakarā ar karā gūtajām vainām.

Kara invalīdi, kas dzīvo ārpus Vācijas, bet var uz ārstēšanos ierasties Vācijā, saņem pilnu izdevumu atmaksu.

TORONTO ZIŅAS

O Mākslinieka A. Zvīdra gleznu izstāde Downsview bibliotēkas telpās beigusies ar labiem panākumiem ne tikai apmeklētāju ziņā, bet pārdoti arī divi darbi. Pēc izstādes mākslinieks uzdāvināja 10 gleznu DV Toronto nodaļai komūnisma apkarošanas darbā.

O Aizsaulē aizgāja draudzē māc. A. Briedis salaulājis mežkopi Juri Dreifeldu ar studenti Ilzi Ievu Milriņu. Līgavainis ir Fraternitas Academica locekļis, bet līgava pieder korporācijas Spīdola saimei.

O Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ievietotajā techniska kļūda ziņojumā par Latviešu kalnotāju draudzes dievkalpojumu 12. septembrī Numena kluba kapellā, kas notiks plkst. 11.30 rītā, nevis plkst. 12.30, kā kļūdaini minēts.

O Latviešu kapu svētki Ziemeļjorkas kapu latviešu nodaļjumā notiks 12. septembrī, plkst. 11 no rīta. Kapu svētkos piedalīsies mācītājs A. Briedis, A. Cops un A. Lūsis. Spēlēs E. Slaucītāja pūtēju orkestris un dziedās Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā.

O Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes koris kārtējos mēģinājumus atsāka 1. septembrī, un tos turpinās regulāri katru trešdienu plkst. 8 vakarā. Koŗa diriģents un vadība lūdz pieteikties jaunus dziedātājus, kādi vēlami visās balsīs.

O Toronto dzīvojošo Jāni Kalnu DV Britu Kolumbijas nodaļa izraudzījusi par savu pārstāvi LNAK padomē. J. Kalns ir kādreizējais LNAK valdes loceklis, vēlāk ilgāku laiku dzīvoja Vankuverā, pildot tur LNAK pārstāvja pienākumus, no kuŗiem atteicās, atgriežoties Toronto. Tagad izrādās, ka Vankuveras latvieši viņu tomēr vēlas paturēt par savu pārstāvi.

O Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē māc. A. Lūsis salaulājis Aleksandru Gailīti ar Agnesi Zariņu.

O 26. septembrī kārtējo mācības gadu atsāks Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes svētdienas skola. Pirms mācības gada sākuma, 20. septembrī, plkst. 8 vakarā draudzes baznīcas telpās notiks svētdienas skolas skolotāju apspriede.

O Paidagoģisko kursu teorētiskais posms, kas iepriekšējā gadā pastāvēja pie TLTA Sestdienas ģimnazijas kā atsevišķa paidagoģiskā klase, beidzies. No 11 beigušajiem 8 šinī mācības gadā turpinās praktisko daļu pie latviešu sestdienas skolām, lai nākošā pavasarī iegūtu pilnu divgadīgā kursa beigšanas apliecību. 5 no kursantiem strādās TLB sestdienas skolā, 2 Hamiltonas latviešu skolā, bet 1 TLTA sestdienas ģimnazijā. Reizē ar to paidagoģisko kursu teorētisko posmu jauniem kursantiem atjaunos tikai nākošā gadā.

O TLTA ģimnazija jauno mācības gadu atsāks 10. septembrī, plkst. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās.

O Kanadas nacionālā izstāde šogad beidzās, nesasniedzot 3 miljonu apmeklētāju robežu, kā abos pēdējos gados. Izstādes pēdējā dienā, 6. septembrī, uzvedumā Nationbuilders piedalījās arī TLB tautas deju kopa Diždancis Z. Miezīša vadībā.

O 6. septembrī mūsu laikraksta līdzstrādnieks Elmars Dambergs (Dadzis) salaulāts ar somieti Raili Pulkinenu.

Andris Rode beidzis Toronto universitātes fiziskās un veselības izglītības fakultāti ar BPHE gradu (Bachelor of Physical and Health Education) un turpinās studijas BA grada iegūšanai. A. Rode ir aktīvs sportists un pieder korporācijas Fraternitas Latviensis saimei.

Sestdien, 11. septembrī SIDRABENĒ

DEJU VAKARS

ar tradicionālo balles karalienes vēlēšanu.
Sākums plkst. 19.00.
Dāmas lūgtas ierasties kleitās.

Visus laipni ielūdz
SIDRABENES PARVALDE

Būsim lieli

12. gadskārtējā Zemgales skautu un Dzintares gaidu novadu nometne Garezerā risinājās J. Raiņa 100 gadu jubilejas zīmē. Ar 230 dalībniekiem un vairāk nekā 30 vadītājiem tā skaitliski pārsniedza visas līdzšinējās.

Pēc neparasti lielā aukstuma pavadītās 26. augusta nakts, kad dažu klajākā vietā atstāto automašīnu jumtu klāja apsalušu sarmu vižņi, svētdienas rīts tomēr parādījās ar siltas saules apņemtiem nometnes pakalniem. Neviens neapšaubīja, ka tieši šīs dienas divas rīta stundas visā nometnes territorijā — dziesmu kara laikā — bija patikamākās un iespaidīgākās. Latviešu tautas dziesmas bija bērtin piebērtas visos Garezera pakalnos, un, jauniešu dziedātas, tās sasaucās un atbalsojās vēl tālākos novados. Visas darbības grupas vienā un tai pašā laikā dziedāja, izveidoja sešas dziesmu kara vietas, kurās sacentās roveri, lielgaidas, skauti, gaidas, mazskauti un guntiņas. „Dziesmu zināšana, kuŗai katrā novada nometnē veltījam lielu vērību, nav n šodien roveri tautas dzies būtu ierobežo izteicās rover Sīpols, kas bi dzajiem dzi šiem.

Diesmu ka viena no no zarēm, jo sk ne mazāk sva ģito šķēršlu —kā arī Raiņ —bija no „Z nācās sasnie veic arī pēt metnes iekār vošana, prie ram un vēl darbība, par lei, jauniešos dzību, deva skaistas atmi izteica, nome res gaidu no Visai i die ga kādā noz metnes simbo Nometn

SAV

RĀS māc. Kr. ja inž. Ulža vesbiedres La Robertu. Plāt dzīvoja Gran rī ar jaunu Alabamas pa ●21. augustā pic Bostvika iza un Almas to māju, ku paša spēkiem va, būdams ta meistars. svētīšanas sv rova atskatīja diem. Viņa Latvijas brīv sies par sko

●„Grandrapi lepni uz sav biedrības nam Zviedrijas ta apmeklēja tu un piebilda, šiem šāda ce sapnis, tiem un sanāksmj mierinās ar šaurākos apn niešu „pagrab dojas. Talkas saras otrā p dotu talcinie bridi. Pēdēji pirmā stāvā i bāra telpas, gad izmantot Biedrības vald uzcelšanas bi vēt atvēsināša vos, bet šis „iestrēdzis", priekšnieks a „Sai vajadzīb nedaudz pāri devuši atsauc gadāts citādā par maz, lai ierīču izbūves kārtai un uz posmam vaja dol., pilnīgai p 5000 dol. Cera radīsies vai vai citā veidā.

●„The Grand augusta pielik The West Mic ja ievietotī a raksts par la dienas apgaba ezeru, saucot p dā. Rakstā īst dam nolūkam un ka tajā p

NUJORKA

●Latviešu humānitāro zinātņu apvienība 11. septembrī pl. 7 vakarā rīko Piccadilly viesnīcas Georgian Room J. Raiņa 100. dzimšanas dienas atceri. Programmā Noras Valteres un Jāņa Bičoļa referāti, priekšnesumi, Raiņa darbu skate. Piccadilli atrodas Manhetenā, 227 W. 45. ielā, netālu no Time skvēra. Ieeja sarīkojumā pret ziedojumiem.

FILADELFIJA

●Kokļu svētki Filadelfijā notiks 11. un 12. septembrī 928 E. Moyamensing Ave. Atklāšana 11. septembrī pl. 3.30 ar referātu, bet pl. 7 vakarā kokļu koncerts, pēc tam pl. 9 vakarēšana ar azaidu. 12. septembrī pl. 10.30 referāti, bet nobeigums ar pārrunām pl. 12.30. Ieeja koncertā 2 dolari, piedalīšanās vakarā ar azaidu— arī 2 dolāri.

I.

DETROITA

●Detroitā 21. augustā pēkšņi miris jaunatnes audzinātājs, sporta darbinieks, DV darba rosīgs veicējs un kara veterāns Juris Skrīveris, sasniedzis tikai 57 gadu vecumu. Dzimis Līgatnē, jaunsaimnieka ģimenē, viņš lauza dzīvesceļu, studēdams mechaniku Latvijas universitātē un strādādams VEF'a. Latviešu leģiona 19. divizijas sastāvā viņu Ziemsvētku kaujās Kurzemē smagi ievainoja un pārveda uz Vāciju. Apbalvots ar abām Dzelzskrusta šķirām. Iecelojis ASV, viņš sākumā apmetās Indianas pavalstī, bet tad pārcēlās uz Detroitu, kur strādāja par technisko zīmētāju. Nelaika mirstīgās atliekas pārveda uz Grand Rapidiem, kur guldīja Vūdlavna kapsētas latviešu nodaļjumā 25. augustā. Izvadīšanā piedalījās liels tautiešu pulks, it sevišķi korporācijas Patria locekļi no Detroitas, Čikagas, Kalamazū, Milvoklem u. c. vietām. Kapos svētbrīdi vadīja māc. J. Turks un māc. Kr. Hermanis. Bija daudz ziedu un vainagu.

P. Z.

GRAND RAPIDI

●Latviešu biedrības namā līdz šim bez parastajiem sarīkojumiem tautieši rīkojuši kāzu, iesvētību, dažādu jubileju un citādā rastura svinības. 21. augustā notika arī pirmās kristības, ku-

Latvijas sūtniecības lietvedis Vašingtonā prof. Dr. niešu Divreizdivi nometnē Leksingtonā stāsta par valsts prezidentu K. Ulmani. Foto

Būsim lieli tik, cik mūsu griba

12. gadskārtējā Zemgales skautu un Dzintares gaidu novadu nometne Gaŗezerā risinājās J. Raiņa 100 gadu jubilejas zīmē. Ar 230 dalībniekiem un vairāk nekā 30 vadītājiem tā skaitliski pārsniedza visas līdzšinējās.

Pēc neparasti lielā aukstumā pavadītās 26. augusta nakts, kad dažu klajākā vietā atstāto automašīnu jumtu klāja apsaļušu sarmu vižņi, svētdienas rīts tomēr parādījās ar siltas saules apņemtiem nometnes pakalniem. Neviens neapšaubīja, ka tieši šīs dienas divas rītā stundas visā nometnes teritorijā — dziesmu kara laikā — bija patīkamākās un iespaidīgākās. Latviešu tautas dziesmas bija bērtin piebērtas visos Gaŗezera pakalnos, un, jauniešu dziedātas, tās sasaucās un atbalsojās vēl tālākos novados. Visas darbības grupas vienā un tai pašā laikā dziedāja, izveidoja sešas dziesmu kara vietas, kuŗās sacentās roveri, lielgaidas, skauti, gaidas, mazskauti un guntiņas.

„Dziesmu zināšana, kuŗai katrā novada nometnē veltījam lielu vērību, nav mazinājusies, un vēl šodien roveri nodzied ap 150 tautas dziesmu. Ja laiks nebūtu ierobežots, tie dziedātu vēl," izteicās roveru cilts virsaitis Fr. Sīpols, kas bija arī viens no daudzajiem dziesmu kara tiesnešiem.

Diesmu karš tomēr bija tikai viena no nometnes darbību nozarēm, jo skautiem un gaidām ne mazāk svarīgi bija iziet sarežģīto šķēršļu gājienu, kuŗš šoreiz — kā arī Raiņa piemiņas nometnē — bija no „Zelta zirga." Antiņam nācās sasniegt princesi. Bija jāveic arī pētniecības darbs, nometnes iekārtošana, ēdienu gatavošana, priekšnesumi ugunskuram un vēl daudz cita. „Dzīvā darbība, par spīti lielajai piepūlei, jauniešos stiprināja sadraudzību, deva jaunus draugus un skaistas atmiņas," savas domas izteica, nometni slēdzot, Dzintares gaidu novada pr-ce G. Sīka.

Visai 3 dienu darbībai, vienalga kādā nozarē, cauri vijās nometnes simbols — dzejnieks Rainis. Nometni atklājot, beidzot vai to apskatot, visur un vienmēr varējām iepazities ar Raiņa vārdu citējumiem. Kalamazū vienība bija pat pie katras telts novietojusi vairogu ar dzejnieka vārdiem, piemēram — „Mēs maza cilts, bet būsim lieli tik, cik mūsu griba." Ja ne puse, tad vismaz kāda daļa no tā paliks nometnotājiem atmiņā, — domāja kāds no vecākās paaudzes. Lielā ugunskura priekšnesumi gandrīz vai visi bija tikai no Raiņa darbiem, kuŗos jo sevišķi izcēlās labā sagatavojumā Detroitas skautu un gaidu tēlojums „Lāčplēsis un Spīdola". — „Nevaru nekā labāka iedomāties, savienojot skautisko ar latvisko, kā vissaprotamāk jaunatnei parādīt mūsu dzejnieku Raini viņa 100 gadu piemiņai"— bija kāda nometnes vērotāja atzinums.

Gaidas dzīvoja Gaŗezera vienā kalnā, skauti otrā. Tos šķīra bieziem brikšņiem aizaugusi stāva nogāze. Katrai nometnei bija sava pārvalde. Skautu nometnes priekšnieks bija A. Ozols, komandants A. Ķikulis, mācītājs A. Piebalgs, ārsts Dr. A. Birzgalis, galvenais tiesnesis S. Leimanis no Kanadas un ugunskura vadītājs F. Sīpols, bet gaidu nometnes priekšniece G. Sīka, komandante I. Stepe, lielgaidu vecākā vadītāja I. Sīpole, gaidu vecākā vadītāja V. Mežule, guntiņu vadītāja A. Kalēja.

Nometni beidzot latviešu skautu pr-ks A. Grigors un galvenais tiesnesis pasniedza labākos uzdevumu veicējus un izsniedza balvas. Nometnes iekārtošanā uzvarēja Kalamazū vienība, šķēršļu gājienā — Saginavas, pētniecības gājienā — Detroitas un Grand Rapidu, ēdienu gatavošanā — Detroitas; tāpat Detroitas vienība bija pārākā dziesmu karā un ugunskura priekšnesumos. Reizē ar to šī vienība izvirzījās par labāko Zemgales novadā. Par galdu labāko izvirzījās Grand Rapidu vienība. No lielgaidām labākās bija Kalamazū, gaidām — Grand Rapidu un guntiņām — Kalamazū. Dziesmu karā uzvarēja Detroitas lielgaidas, Grand Rapidu gaidas un Klīvlendas guntiņas. Pasaku stāstīšanā pārākās bija Detroitas guntiņas. Uzvarētāji saņēma balvas, kuŗas bija dāvājušas novada organizācijas.

Nometnē bija skauti un gaidas no Detroitas, Grand Rpidiem, Kalamazū, Klīvlendas, Saginavas, Indianapoles un Toronto (Kanadā) vienībām, tāpat atsevišķi skauti no Ohio.

„Šī nometne man paliks atmiņā ar lielo pārdzīvojumu 26. augusta naktī, kad, plosoties bargajam pērkona negaisam un lielajai vētrai, mūsu telti pacēla gaisā, un mēs, 4 skauti, palikām zem klajas debess, kamēr izlijušī slapji, sameklējām citu pajumti," pēc nometnes noslēguma izteicās dižskauts R. Ziemelis.

V. Bokis

Robertam Liepiņam 75 gadi

Ludvigsburgā, Vācijā politikis un sabiedrisks darbinieks Roberts Liepiņš 2. septembrī atskatījās uz 75 mūža jadiem.

Jubilārs, kas dzimis Irlavā, jau pirmā pasaules kaŗa laikā darbojās latviešu bēgļu organizācijās, bet pēc Latvijas valsts nodibināšanās tās diplomātiskajā dienestā. No 1919.—1921. gadam viņš bija Latvijas ārlietu ministrijas sekretārs, pēc tam līdz 1928. gadam ārlietu ministrijas departamenta direktors, bet 1928. gadā finanču ministrs P. Juraševska valdībā, vēlāk Latvijas sūtnis Kauņā, Tallinā un Maskavā. No 1936. gada līdz Latvijas okupācijai gavilnieks bija Rīgas lielvecākais. Viņa laikā izdariti lieli pārkārtojumi Rīgas saimniecībā, darbvedībā un satiksmē, uzceltas jaunas skolas un spēkstacija. Jubilārs bija arī Pilsētas savienības, Nacionālās celtniecības komitejas un Rīgas latviešu biedrības priekšnieks.

1944. gadā deviņu trimdas gaitās uz Vāciju, R. Liepiņš kļuva LCP ģenerālsekretārs, nemitīgi darbojies latviešu centrālajās organizācijās un piedalījies Eiropas padomes sesijās Strasburgā. Lielu darbu viņš ielicis arī Latvijas sarkanā krustā. Jau Latvijā gavilnieks bija LSK galvenās valdes loceklis kopš 1937. gada, bet trimdā vada LSK darbu. Pašreiz Roberts Liepiņš ir Latvijas pārstāvis pie Rietumvācijas valdības Bonnā, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra ārlietu daļas vadītājs un ACEN loceklis, vienlaicīgi arī ACEN Vācijas delegācijas priekšnieks.

Zg.

SAV. VALSTĪS

NJUJORKA

Latviešu humānitāro zinātņu apvienība 11. septembrī pl. 7 vakarā rīko Piccadilly viesnīcas Georgian Room J. Raiņa 100. dzimšanas dienas atceri. Programmā Noras Valteres un Jāņa Bičoja referāti, priekšnesumi, Raiņa darbu skate. Piccadilli atrodas Manhetenā, 227 W. 45. ielā, netālu no Time skvēra. Ieeja sarīkojumā pret ziedojumiem.

FILADELFIJA

Kokļu svētki Filadelfijā notiks 11. un 12. septembrī 928 E. Moyamensing Ave. Atklāšana 11. septembrī pl. 3.30 ar referātu, bet pl. 7 vakarā kokļu koncerts, pēc tam pl. 9 vakarēšana ar azaidu. 12. septembrī pl. 10.30 referāti, bet nobeigums ar pārrunām pl. 12.30. Ieeja koncertā 2 dolari, piedalīšanās vakarā ar azaidu— *arī 2 dolari.*

DETROITA

Detroitā 21. augustā pēkšņi miris jaunatnes audzinātājs, sporta darbinieks, DV darba rosīgs veicējs un kaŗa veterāns Juris Skriveris, sasniedzis tikai 57 gadu vecumu. Dzimis Ligatnē, jaunsaimnieka ģimenē, viņš lauza dzīvesceļu, studēdams mechaniku Latvijas universitātē un strādādams VEF-ā. Latviešu leģiona 19. divīzijas sastāvā viņu Ziemsvētku kaujās Kurzemē smagi ievainoja un pārveda uz Vāciju. Apbalvots ar abām Dzelzskrusta šķirām. Ieceļojis ASV, viņš sākumā apmetās Indianas pavalstī, bet tad pārcēlās uz Detroitu, kur strādāja par tehnisko zīmētāju. Nelaika mirstīgās atliekas pārveda uz Grand Rapidiem, kur guldīja Vūdlavna kapsētas latviešu nodalījumā 25. augustā. Izvadīšanā piedalījās liels tautiešu pulks, it sevišķi korporācijas Patria locekļi no Detroitas, Čikagas, Kalamazū, Milvokiem u. c. vietām. Kapos svētbrīdi vadīja māc. J. Turks un māc. Kr. Hermanis. Bija daudz ziedu un vainagu.

P. Z.

GRAND RAPIDI

Latviešu biedrības namā līdz šim bez parastajiem sarīkojumiem tautieši rīkojuši kāzu, iesvētību, dažādu jubileju un citāda rastura svinības. 21. augustā notika arī pirmās kristības, kuŗās māc. Kr. Hermanis nokristīja inž. Ulža Plātes un viņa dzīvesbiedres Laimas dēlu Richardu Robertu. Plātes ģimene agrāk dzīvoja Grand Rapidos, bet sakarā ar jaunu darbu, pārcēlās uz Alabamas pavalsti.

21. augustā māc. Kr. Hermanis pie Bostvika ezera iesvētīja Aloīza un Almas Čugarovu jaunceļoto māju, kuŗu gandrīz pilnīgi paša spēkiem cēlis ģimenes galva, būdams labs mūrnieka amata meistars. Reizē ar mājas iesvētīšanas svinībām Alma Čugarova atskatījās uz 60 mūža gaddiem. Viņa ir vidzemniece un Latvijas brīvvalsts laikā darbojusies par skolotāju.

„Grandrapidieši var būt tiešām lepni uz savu jauno Latviešu biedrības namu" — teica kāds no Zviedrijas tautiešiem, kas nesen apmeklēja tuviniekus šai pilsētā, un piebilda, ka Zviedrijas latviešiem šāda celtne ir pavisam tāls sapnis, tiem dažādu sarīkojumu un sanāksmju gadījumos jāapmierinās ar īrētām telpām vai šaurākos apmēros jāizmanto jauniešu „pagrabiņu", kas vēl vedojas. Talkas biedrības namā vasaras otrā pusē aprimušas, lai dotu talciniekiem mazu atelpas brīdi. Pēdējie veikumi ir nāma pirmā stāvā izveidotā virtuve un bāra telpas, kas lauj pilnībā tadgad izmantot abas nama zāles. Biedrības valde jau kopš nama uzcelšanas bija iecērējusi izbūvēt atvēsināšanas ierīces abos stāvos, bet šis jautājums tagad „iestrēdzis", par ko biedrības priekšnieks agr. A Meiers saka: „Šai vajadzībai esam uzkrājuši nedaudz pāri par 1000 dol., ko devuši atsaucīgi ziedotāji un sagādāts citādā veidā. Bet tas ir par maz, lai varētu stāties pie ierīču izbūves. Atvēsināšanas ierīkārtai un uzstādīšanas sākuma posmam vajadzīgs vismaz 3000 dol., pilnīgai pabeigšanai pāri par 5000 dol. Ceram tomēr, ka nauda radīsies vai nu ziedojumu ceļā vai citā veidā."

„The Grand Rapids Press" 22. augusta pielikumā (Wonderland The West Michigan Magazine) bija ievietoti 5 uzņēmumi un apraksts par latviešu luterāņu vidienas apgabala īpašumu Gaŗezeru, saucot pēdējo latviskā vārdā. Rakstā īsumā pastāstīts, kādam nolūkam Gaŗezeru izmanto un ka tajā par nodarbību vadītāju darbojas ASV 1963. gada skaistuma karaliene Mārīte Ozere, pieminot viņas tagadējo dzīvesvietu Čikagu un celojumu uz Braziliju un Kolumbiju. Norādīts arī, ka bērnu vasaras nometnes direktors ir Gundārs Strauķnieks no Grand Rapidiem.

V. Z.

KALAMAZŪ

Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes nekustamu īpašumu komisija savā sanāksmē, kuŗā piedalījās arī darbu vadītāji un lietpratēji, konstatēja, ka iemaksās no pašiem baznīcas izdaiļotājiem, dāmu komitejas, dažiem draudzes locekļiem un labvēļiem saņemts pāri par 3700 dol. dažādos devumos, no kuŗiem vēl palicis naudā ap 200 dol, bet pārējais izdots baznīcas altāŗa izbūvei, grīdas segai un dažādiem izdaiļošanas materiāliem.

ELIZABETE

Neparasts gadījums noticis ar tautieša A. P. automašīnu. Pārbraucot no darba, viņš mašīnu atstājis pie garāžas durvīm, izslēdzis motoru un izņēmis atslēgas, bet atstājis pirmajā gājienā, lai tā nevarētu virzīties. Vakarā ap plkst. 21 viņš, kopā ar mājiniekiem skatoties televīziju, dzirdējis troksni, bet nodomājis, ka uz ielas notikusi auto sadursme. Vēlāk noskaidrojies, ka no parkotā mašīna pati no sevis iedarbojusies, sākusi braukt, salauzusi garāžas durvis, ieslīdājusi garāžā un apstājusies pie pretējās sienas, turpinot darboties starterim. Izsauktā policija konstatēja, ka mašīnā radies īssavienojums, kas iedarbinājis motoru. Kad vadus atvienoja no baterijas, mašīna beidza darboties. Pārbaudot elektrisko vadu konstrukciju, atrada tajā kļūdu. Neparastā gadījuma rezultāts: automašīnas bojājumi par 250 dol. un garāžai jaunas durvis.

V. N.

PASKAIDROJUMS

Redakcija saņēmusi lūgumu paskaidrot, ka mūsu 21. augusta numurā ievietotajā rakstā „Vasaras skolas pirmais izlaidums Gaŗezerā" ieviesusies kļūda. Sarīkojuma programmā duetu ar Māriti Ozeri un Airu Lielzuiku nedziedāja Lilija Gleške, bet gan Laimdota Gleške.

LA redakcija

Latvijas sūtniecības lietvedis Vašingtonā prof. Dr. A. Spekke jaunešu Divreizdivi nometnē Leksingtonā stāsta par pēdējo Latvijas valsts prezidentu K. Ulmani.

Foto: M. Zandbergs

SACIES ASV STUDENTU KONGRESS

ASV universitāšu gadskārtējais kongress šogad notiek Madisonā, Viskonsinā, piedaloties ap 120 dalībniekiem, protams — arī no Havajas. Šajā USNSA (United States National Student Association) kongresā ieradušies arī ap 50 ārzemju pārstāvju. Kongresa pirmajās dienās latviešus pārstāvēja vienīgi LSCS vicepriekšsēde starptautiskajos jautājumos Ruta Priedkalne, nepacietīgi gaidīdama „papildspēku" ierašanos, kādi arī paredzami.

Kongresa darbs iedalīts 5 komisiju ietvaros. LSCS pārstāvji pieteikti studentu brīvības (Student Freedoms) grupā — apakškomisijā, kuŗā uzsvars likts uz vārda brīvību, un starptautiskās komisijas Eiropas apakškomitejā. Latviešu studentu centrālās savienības mērķis šai kongresā ir — bez labu atteiksmju nodibināšanas ar amerikāņu un citu tautu studentiem veikt kaut ko arī nacionālajā plāksnē, piemēram,— panākt kādu rezolūciju, kas nosodītu Pad. savienības iekārtu.

R. P.

Tas Kungs ir ņēmis

PRĀVESTU P. ĶIRSONU ATCEROTIES

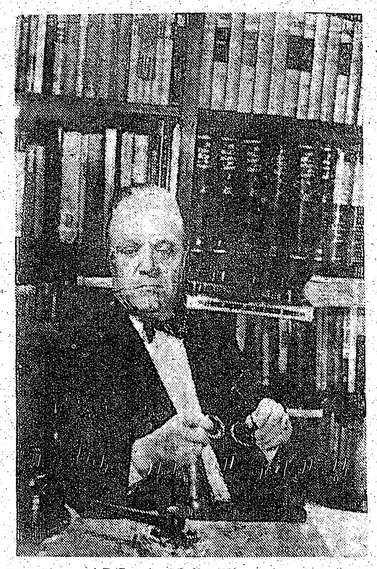

† Prāvests Pāvils Ķirsons

Pāvils Ķirsons dz. 19.3. gada 23 oktobrī Ufā, Krievijas latviešu kolonijā, kur pēc 1905. gada nemiera apmetušies daudzi karsti latvieši patrioti, to vidū viņa tēvs, kas tur nodarbojās ar tirdzniecību. Latvijai iegūstot neatkarību, mazais Pāvils sešu gadu vecumā kopā ar ģimeni atgriezās Cesvaines apkaimē, kur viņa dzimta dzīvojusi jau simtiem gadu. Kaŗa un bada laikos bērna veselība bija kļuvusi vārga, bet dzimtenē viņš atplauka, sevišķi izceldamies ar gaišu galvu mācībās un organizatora spējām. Māc. Būmanis, viņa kādreizējais skolotājs, atceras, cik naski zēnam veicies jau skolēna gados noorganizēt mazskautu pulciņu. Viņš arī neapnicis klausījies liela vīru runās par strēlnieku cīņām. Šī interese un strēlnieku apbrīnošana vēlāk ierosināja viņu sarakstīt vairākus nopietnus pētījumus par šiem laikiem.

Pabeidzis Cesvaines ģimnaziju, Pāvils Ķirsons iestājās Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē, savu brīvo laiku veltīdams misijas darbam. Savu kandidāta gadu viņš nostrādāja pie māc. J. Turka Vecauces draudzē, par ko vēlāk arvien izteicās, ka tas bijis tikpat svētīgs kā visas teorijas lekcijas kopā. Viņu ordinēja 1940. gada 4. februāŗi Sv. Pētera baznīcā Rīgā. Īsu laiku viņš strādāja par adjunktu Jēzus draudzē pie māc. Sūtera, tad dabūja pirmo patstāvīgo vietu Jaunauces - Ķērkiņu draudzē, kur paguva nokalpot tikai 4 gadus, kad dzimteni nācās atstāt. Taču vēl 20 gadu pēc tam viņš saņēma pa mīlestības pilnai vēstulei no savas pirmās draudzes locekļiem, kas vēl aizvien turot taku uz dzimto baznīcu neaizaugušu un altāŗi appušķotu, kaut arī citkārt tik krāšņās, baroka stilā celtās Jaunauces baznīcas vietā nu ir tikai krāsmata.

Vācijas gadi māc. Ķirsonam ar ģimeni pagāja Bavārijā, visilgāk Fuldas nometnē, kur viņam bez draudzes bija arī skolotāja pienākumi ģimnazijā. Šai laikā viņš bija arī Nirnbergas „melno" garīgais aprūpētājs un aktīvi piedalījās LCK konferencēs, kad kaldināja Latvijas atbrīvošanas plānus. 1945. gada vasarā ģimene dabūja viņu redzēt tikai retumis, starp gūstekņu nometņu ameklējumiem. Viņš braukāja pa tām neapguris, arvien lūkodams palīdzēt. Citkārt, specāli stingrās nometnēs, sardzes iežēlināšanai un uzmanības novēršanai viņš mēdza ņemt līdz arī savu mazo dēlenu Māri. Vairāki simti bijušo leģionāŗu viņam pateicīgi par izpestīšanu no gūsta.

1949. gada martā viņš ar ģimeni kā pirmais „dīpīšu" mācītājs no Vācijas ieradās ASV un apmetās Tulsā, Oklahomā, kur uzsāka savu pretkomūnistiskās propagandas darbu amerikāņu vidū, pašā sākumā kājām apstaigādams vietējos amerikāņu mācītājus. Vēlāk šis darbs izplētās, viņš runāja ne tikai baznīcās, bet uzstājās arī televīzijā un radioraidījumos, tika uzlūgts dažādu organizāciju un klubu kongresos, iedraudzējās ar valstsvīriem visu ASV dienvidu apjomā. Viņa ierosmē tolaik radās arī pirmās pretkomūnisma propagandas iestādes un pirmā 14. jūnija vēstuļu akcija, kuŗas rezultātā tūkstošiem amerikāņu protestantu bazūnēs aizlūdza par mūsu mocekļiem. 14. jūniju toreiz atzīmēja pat evaņģēlists Bilijs Grēms ar sporta stadionā sapulcētiem dievkalpojuma dalībniekiem.

No Tulsas māc. Ķirsons pārcēlās uz Misisipi, kur nodibinājis latviešu draudzi, kuŗa tai pašā gadā uzcēla pirmo trimdas latviešu dievnamu ASV. Šai laikā mācītājs bija arī rosīgs vairāku simtu galvojumu sagādē ģimenēm, kuŗām izceļošana radījusi grūtības, — kaŗavīru atraitnēm ar maziem bērniem u. c. Viņš arī pildīja pirmās LELDAAs sekretāra pienākumus.

1953. gadā mācītājs ar ģimeni pārcēlās uz Čikagas Luteriāņu semināru Meivudā, kur uzsāka studijas doktora grada iegūšanai, kā arī darbojās par mācības spēku. Tai pašā laikā, ar bijušajiem misisipiešiem kodolā, viņam radās arī latviešu draudze, kuŗu viņš aprūpēja ar lielu mīlestību līdz pēdējām dienām. Arī še viņš atrada laiku, lai nodibinātu sakarus ar amerikāņu pretkomūnistu organizācijām, runātu un spredikotu amerikāņu draudzēs. LELDAAi nodibinot apgabalus, viņu ievēlēja par vidienes apgabala garīgo vadītāju.

1963. gadā archibīskaps māc. Ķirsonam pieškīra prāvesta tiltu, bet draudze uzdāvināja prāvestam piederīgo zelta krūstu. Bez draudzes un LELDAAs darba daudz pūļu prasīja ikgadējās draudžu darbinieku, svētdienas skolu skolotāju un baznīcas jaunatnes konferences, kas tomēr vainagojās ar svētīgiem augļiem: tajās mācīja skatīties pāri savas draudzes robežām, rast spēku vienībā. Tagad uz šo laiku aiskatoties, redzams, ka prāvests izpildījis četru cilvēku pilna darba laika amatus. Tai pašā laikā viņš arī sagatavoja degsmes pilnus raidījumus latviešiem aiz dzelzs aizkara, kā arī strādāja gar draudzei viņa 25 gadu ordinācijas atcerē apsolīto spredīķu grāmatu. Kā prāvests visu to iespēja, it sevišķi zinot, ka viņa veselība pēdējo gadu laikā kļuva aizvien vājāka, paliek kā apbrīnojams piemērs visiem, kas viņu tuvāk pazina un kaut cik spēja aptvert viņa darba apjomus.

Pirms apmēram gada prāvests uzzināja savas slimības laundabīgo raksturu, tomēr turpināja pildīt visus savus darbus ar ierasto rūpību. Ar slimību viņš cīnījās kā vīrs, un pat viņa aiziešana bija tiešas stipruma apliecinājums: 24. augusta rītā viņš apkampis dzīvesbiedri un teicis: „Es tagad driz aiziešu, bet es jūs visus gaidīšu." Drīz pēc tam viņš iegrima nemaņā, 25. augustā, pl. 1.40 viņa mokas beidzās.

D. V.

Pa atvērtu logu

VIII

CAURI SMILŠU TUKSNESIEM

Katram tuksnesim ir savas īpatības un ārējais izskats, bet visiem kopēja īpašība: te valda sausums un karstums. Kalifornijā bija tuksneši, kuŗos tikai smilšu kāpas, citur kādi zāles kušķi, kāds mazs krūmiņš vai kaktuss, ir kalni un līdzenumi, ir sarkanas smiltis vai baltas, vēl citur ir jošua koki, kuŗi ir kaut kas starp palmu un kaktusu.

Pēc uzrakstiem spriežams, ka Indio Kalifornijā ir dateļu galvaspilsēta. Tai apkārt ir tuksneši, temperatūra ap 110 grādu. Karsts kā cepeškrāsnī tiem, kas pie šāda siltuma nav raduši. Sīnī apkārtnē ir dateļu palmu audzētavas, kuŗas no tālienes izskatās pēc lieliem palmu mežiem. Ikvienai palmai ir vairāki kekari ar datelēm, kas sāk gatavoties, jo jauno dateļu sezona sākās ar 1. septembri. Kad ceļmalas augļu veikalā gribējās nopirkt žāvētas dateles, tad izrādījās, ka ir daudzas šķirnes un lielumi, bet tikpat dažādas arī cenas. Pilsētniekam, kas pirmo reizi redzējis, kur un kā aug dateles, arī vislētākās ir pietiekami labas, un tās var iegādāties 5 mārciņas par dolaru.

Nedaudz jūdžu tālāk sākas tuksnesis, kas atrodas apmēram 200 pēdu zem jūras līmeņa. Pēcpusdienā šķērsojot šo tuksnesi, temperatūra ir 115 grādu. Apmēram 10 jūdžu pēc Indio atstāšanas uznāk smilšu vētra, kad nav iespējams saskatīt ceļu. Smiltis liekas biezākas par miglu, tās spiežas iekšā pa auto logu, lēn ausīs un acīs. Pāris vietās jāpietur, jo ceļu nevar saskatīt, un itkai tad, kad biezajā smilšu blāķī paveras kāda sprauga, ceļojumu var turpināt.

Šeit 235 pēdas zem jūras līmeņa atrodas Saltona jūra vai, varbūt, pareizāk būtu teikt ezers, arī tāda paša nosaukuma tuksnesis. Šī jūra radusies 1905.—1907. gados, kad Kolorado upei bijuši lieli plūdi. Katru gadu ūdens šeit cēlies, un tagad tas ir sālsūdens. Šīni tuksnesī ir jūrnieku apmācīšanas laukums, bet, lai nebūtu pārpratumi, tad uzlikts brīdinājums, ka no šīs „jūras" nav iespējams izbraukt okeanā. Laikam, kāds apmācību nolūkos grībējis ar kuģi braukt uz Vietnamu...

Neierasti un neparasti ir Kalifornijas ceļi, kuŗ būvētāji pielikuši pēc iespējas lielāku māku, lai tie iznāktu likumainākī. Kalnos tik daudz likumu, ka mašīnu grūti izgriezt no viena likuma otrā. Bet ir arī viļņveida likumi uz ceļa virsmas, kas mašīnu izšūpina kā jūras vētras laikā.

Netālu no San Bernardino pilsētas Kalifornijā ir Ziemsvētku ciems, kuŗā var apciemot Ziemsvētku vecīti, braukt ar ziemeļbriežiem, kā arī iegādāties vai pasūtināt dāvanas nākamiem svētkiem. Jāatzīst, ka kalifornieši pratuši iekārtot šo ciemu labāk, nekā tie ir austrumu piekrastē Adiorodaku kalnos Njujorkas pavalsti vai Nuhamsairas kalnos. Kalifornijā bērniem skaistāki braucieni, lielāka dāvanu un svētku piederumu izvēle, kā arī bērnu priekšnesumi. Pa likumainiem ceļiem šo ciemu grūti atrast, jo nav gandrīz nekādu ceļa zīmju, kas norādītu, uz kuŗu pusi braukt.

Jumas pilsēta ir uz Kolorado upes krasta Arizonas pusē, netālu no Meksikas robežas. Braucot no Kalifornijas, ceļš kādu gabalu iet gandrīz pa Meksikas robežu, starpā ir tikai mazs tuksneša gabals. Arī šī pilsēta atrodas tuksneša vidū, bet tajā daudz palmu un citu dienvidu koku. Iedzīvotāju nav daudz, ap 10 000 cilvēku, bet viņiem ir kas ir, katrs labāk dzīvo vēsās telpās nekā staigā 100 grādu karstumā (temperatūra pēcpusdienā bija 108 grādi). Stāsta, ka tuksnešos temperatūra ar saules rietu strauji pazeminoties, bet to nevarēja manīt Jumā, jo arī naktī bija maz atšķirības. Gaisa vēsinātājs motela telpas nespēja atdzisināt, tikai mazliet pavēsināt.

Pārbraucot Kolorado upi, Arizonas pusē atkal augļu kontrole, kuŗā ar humoru un jokiem šoreiz vēgli tiekam cauri. Sākumā kontrolētājs vēlas redzēt bagāžas nodalījumu, bet kad mēģinām iestāstīt, ka mums ir pilna mašīna ar aizliegtiem augļiem, tad apmierinās ar vienas turziņas apskati. Varbūt, Nujorkas mašinas numurs norādīja, ka neesam īstie augļu kontrabandisti.

vi

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brīnišķ ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 295, Station „K", Toronto.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9 - 3331
Toronto Sv. Andreja baznīcā

12. septembrī, plkst. 11 Kapu svētki latviešu kapos.

13. septembrī, plkst. 6 draudzes dāmu apspriede baznīcas telpās sakarā ar draudzes sarīkojumu oktobrī. Dāmu komiteja lūdz visas draudzes dāmas piedalīties.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510
Sv. Jāņa draudze tel. 921-3327.
200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

12. septembrī plkst 11 kapu svētki Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.
Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. septembrī. plkst. 11 Kapu svētki latviešu kapos Jorkas kapsētā.

19. septembrī, plkst 2. p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. septembrī, plkst. 2 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3 p. p. draudzes vakars baznīcas augšas zālē.

BRAMPTONA

12. septembrī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.
Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

12. septembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums augušiem; plkst. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

LONDONA

Māc. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā

12. septembrī, plkst. 1.30 p. p Bībeles svētku dievkalpojums, dziesmu lapiņas.

NIAGĀRA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St. Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 9-05
Vankuveras latviešu ev. - lut draudze.

19. septembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē izrādīs krāsu un skaņu filmu par archibīskapa K. Kundziņa dzīvi

Sestdien, 2. oktobrī, plkst. 6. vakarā Pļaujas svētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, St. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Mācītājs A. Voitkus atrodas atvaļinājumā līdz 11. septembrim. Steidzamos gadījumos lūgts sazināties ar draudzes priekšnieku A. Spūrmani (tālr. HU 1—4949).

12. septembrī dievkalpojums pl. 1.30 p.p.

19. septembrī, plkst. 1.30 dievkalpojums un svētdienas skola.

Piektdien, 24. septembrī, plkst. 7.30 vakarā jaunatnes stunda draudzes namā.

26. septembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums; pēc tā Bībeles stunda.

3. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 C. ol brook Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

No 6.—24. septembrim mācītājs ir atvaļinājumā.

26. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Presbiterāņu baznīcā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 1221.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Woodycrest Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misionāru - ārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienā plkst. 8 vakarā — 100 Parkside Drive.

vera keišs

Latvijas Nacionālās operas baletskolas absolvente
Dejojusi Liepājas un Kanadas Nacionālā baletā

klasiskā baleta skola

2319 Bloor St. W. un 980 O'Connor Dr., Toronto

mācības uzsāk š. g. 7. septembrī

- Uzņem meitenes un zēnus, sākot ar 5 g. v.
- Apdāvinātiem zēniem ar 14 g. v. piešķir stipendiju
- Reģistrējieties savlaicīgi, jo skolnieku skaits klasēs ierobežots
- Informācijai tālr. 755—6621

ASV BAZNICAS

NJUJORKA

Iesvētes mācības sākums sestd. 11. septembrī, pl. 10 draudzes namā.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

ČIKĀGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2478.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9328.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 315 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš. 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Svētdien, 11. septembrī, plkst. vakarā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlēmes baznīcā. Tupper ielā, 733.

VAJADZIGS

mechaniķis

pie apkures un aukstā gaisa mašīnām.
(Tiks apmācīts)

Zvanīt: Mr. VIGANTS EM 3-0021; vakaros 425-1939, Toronto

TRĪS AUTORU

laikmetīgas mūzikas plate

Aleksandra Okolo - Kulaka — *Koncertmūzika četrās daļās čellam un klavierēm.* Ideja ņemta no četru latviešu gleznotāju darbiem.

Alberta Jēruma — *Rezigurācija,* komponēta 1941. gadā, parāda komponista laikmetīgu pieeju tīri romantisku tematu apdarē.

Tālivaldis Ķeniņš — *Diversijas* par čigānu dziesmu rakstītas 1958. g., ņemot par tematu kādu čigānu melodiju.

Dzidris Treimanis — čello.
Mirdza Nāruna — klavieres.
Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00

LATVIEŠU DZIESMAS:

Skan zvani, Aizejot — Alfreds Kalniņš. Dainu Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņš. Kā zagšus — zeme — Bruno Skulte. Jaunībai — Em. Dārziņš. Em. Dārziņš.

Ilgspēlējoša plate. Cena $ 3.75

Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un sveštautiešiem.
Dabūjamas DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Izmantojiet mūsu starpniecību un iepriecīniet saviešus Ziemas svētkos nosūtot kādu no zemāk minētiem saiņiem.

MŪSU STANDARTSAIŅI

	CENAS US DOLAROS
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaretes ..... $ 39.90
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 23.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg riss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41	2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 48.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50
Nr. 45	8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bēkona, žāv. 38. mārc. 49.50

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Rakstiet: DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļai,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Tuvākai inf. zvaniet 921—7121.

GRĀMATAS LATVIEŠU SKOLĀM

J. Mežaks — GADSKARTA LATVJU DAINAS	$2.25
E. Klaustiņa — BERNU DARZS	1.00
J. Ezeriņš — VALODIŅA	1.00
D. Roga — ABECE	1.60
A. Sirmane — MANA TĒVU VALODA, 3. kl.	1.50
A. Kaugurs — MANA TĒVU VALODA, 4. kl.	1.50
A. Kaugurs — MANA TĒVU VALODA, 5. kl.	1.50
A. Dravnieka — MANA TĒVU VALODA, 6. kl.	1.80
H. Kreicers — MANA TĒVU VALODA, 7. un 8. kl.	3.20
M. Gaide — TĒVU VALODAS MACIBA, gramat.	1.60
V. Bērziņa - Baltiņa — LATV. VAL. GRAMATIKA	3.00
F. Kurats — LATVIJAS GEOGRAFIJA	2.20
P. Dreimanis — LATVJU TAUTAS VESTURE	3.90
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI, dz.	1.50
TAUTAS DZIESMAS SKOLĒNU KORIEM	0.60
Dr. M. Lutera — MAZAIS KATECHISMS	0.50
A. Voitkus — TICIBAS MACIBA 5. kl.	1.50
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI	2.50
Edg. Lange — BAZNICAS VESTURE II d.	1.35
K. Valters — VECAS DERIBAS STASTI	2.25
BURTNĪCAS	0.10

DV. GRĀMATNICĀ, 491 College ST., TORONTO 4, ONT.

St. Catharines Latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīko

balli

DEJA

š. g. 11. septembrī, pl. 7,30 vak.
Atlanta kluba telpās
(Genevas ielas galā, pie Ontario ezera)

atspirdzinājumi

Spēlēs vācu deju kapella.

Visus laipni ielūdz

KLUBA VALDE.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. septembrī — plkst. 7 vakarā gadskārtēja Sidrabenes sezonas noslēguma balle, ar Sidrabenes karalienes vēlēšanām.

12. septembrī — pl. 7 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce un priekšnesumi — Sauciens no Golgatas vadībā.

26. septembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Latvijas dziesmu vakars — Zenta Bekeris.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

No 9. līdz 11. oktobrim—LNJAK 11. kongress Latviešu namā.

10. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce un priekšnesumi — Sauciens no Golgatas vadībā.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Pļaujas svētku balli — bezaru.

14. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gūtmanes (no Vācijas) dziesmu un ārīju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde Ī. Viljama IGUĀNAS NAKTS — A. Tipāna režijā.

24. okt. pl. 6.30 — Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS —A. Tipāna režijā.

28. oktobrī, plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

30. oktobrī — pl. 8 Latviešu namā Krizantēmu balle.

31. oktobrī — pl. 5 p.p. Latviešu namā komponista A. Okolo - Kulaka 25 gadu mūzika gaitu jubilejas koncerts.

6. novembrī — TLB un DV Toronto nodaļa Latviešu namā rīko Mārtiņvakaru.

6. novembrī — Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars Igauņu namā.

13. novembrī — Lāčplēšu svētki Saulainē.

14. novembrī — pl. 6 vak. Latviešu namā J. Raiņa 100 g. dzimšanas pieminas vakars — LPE Kanadas kopa.

24. novembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Ugas Granta (no ASV) klavieru vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J. Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

11. decembrī — pl. 8 vak. Čikāgas Pieclīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

1966. g.

29. janvārī, — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

HAMILTONA, ONT.

18. septembrī, plkst. 6.30, Connaught Hotela Sheraton zālē notiks Hamiltonas DV nod. 15 g. darbības atceres svinības. Svētku runu teiks bij. Sab. lietu ministrs A. Bērziņš. Piedalās DV teātris.

16. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sezonas noslēguma balle Rainbow zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Šalc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

Pilsētas valdes nama atklāšana
TORONTO PILSĒTĀ

Pilsēta svin svētkus

Jaunā pilsētas valdes nama un Nathan Phillips laukuma svinīgo atklāšanu vadīs Viņa ekselence ģenerālis Georges P. Vanier, P.C., D.S.C., M.C., C.D., Kanadas ģenerālgubernātors. Atklāšanas ceremoniāls notiks laukumā pirmdien, 13. septembrī, plkst. 2 pēcpusdienā. Lai atzīmētu šo vēsturisko notikumu un reizē ievadītu pilsētas svinības 1967. gada simtgadei, šajā svētku nedēļā laukumā norisināsies sekojošā programma:

Pirmdien, 13. septembrī

2 p. p. — svinīgā atklāšana

8.30. vak. — **triju karaspēka vienību vēsturisks uzvedums, ar orķestri un dūdām. Piedalās Kanadas flotes, armijas un gaisa spēku vienības. Uguņošana plkst. 10 vakarā**

Otrdien, 14. septembrī

8.30. vak. — **1½ stundas programma, kurā piedalās Toronto simfoniskais orķestris, Kanadas operas sabiedrība un Kanadas nacionālais balets. Plkst. 10 vak. uguņošana**

Trešdien, 15. septembrī

8.30. vak. — **tautas dejas, izrādē un ar skatītāju piedalīšanos. Plkst. 10 uguņošana**

Ceturtdien, 16. septembrī

8.30. vak. — **vakars izglītībai — Izglītības valdes sagatavota programma. Uguņošana.**

Piektdien, 17. septembrī

8.30. vak. — **Nationbuilders — Tautību mākslas padomes sniegums. Plkst. 10 vak. uguņošana**

Sestdien, 18. septembrī

8.30. vak. — **Raibs vakars, joki un izklaidēšanās, uzvedumi ar skatītāju piedalīšanos dejās. Plkst. 10.05 uguņošana.**

Jaunais pilsētas valdes nams svinību nedēļā būs pieejams publikai ik dienas no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā, izņemot pirmdien, 13. septembrī, no plkst. 12 dienā līdz 6 vakarā, pa svinīgās atklāšanas laiku.

Pilsētas galva un padomes locekļi sirsnīgi ielūdz visus pilsoņus apmeklēt jauno pilsētas valdes namu, noskatīties un piedalīties ik vakara programmā svētku nedēļas laikā, no 13.—18. septembrim.

Pilsētas valdē, Toronto — C. E. Norris, City Clerk

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem	US $
A-1 1 šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu. 41.— + Licence un porto 7.80 =	48.80
A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskrekls, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 gliti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 29.- + Licence un porto 7.80 =	36.80
A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi 30.- + Licence un porto 7.80 =	37.80
Dāmām	**US $**
A-2 1 šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu 43.— + Licence un porto 7.80 =	50.80
A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.— + Licence un porto 7.80 =	34.80
A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.— + Licence un porto 7.80 =	65.80

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Pasūtinājumi nododami:
DV GRĀMATNICĀ — SAINIŠU NODAĻĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOL J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Abele MEDITA TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgal kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, sau

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:

Reitera koris ar simf. ork. diriģents Te J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melng ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAK E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS VES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZI NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERU

LP 7

Adele Pulciņa - Karpa, soprāns; Latviešu Stig rītis, V. Rušēvics, E. Vīnerts, A. J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOG ŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, N Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8.

Marisa Vētras dziedoņi, A. Štrombergs A. Štrombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cirulis, bar NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Licīte DZEGU Vicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MATS MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Štrombe Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA DU M. Bērziņa, alts, A. Kivlenieks, tenors; M UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Kivlenieks, A. JURKA, PUIKA, MADI KERA A. Kivlenieks; SEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v.) TIŅŠ J. Cirulis, baritons PIECI GADI KALPI Vicar, A. Kivlenieks, J. Cirulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻĀ SKO pe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GL IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mec DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORK rita un Gunārs Larsens.

LP 19

Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: S Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabā guziņa, Brālīti, brāliti, Man bij zelta atslēdz cimdus, Puiši, puiši, Nem iekš rokas, Ej projā 8 tautas dziesmas:

Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, te ger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ vijoli. J. Kepītis KUR TU AUGI, DAIĻA ME AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DA TIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora du RABOTA ZĪLE BRĒCA, NO JŪRIŅAS IZPEL J. Vītols AIJĀ, ANCIT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; MA KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JA verte; J. Graubiņš AIZ KROMIŅA AIZVĒJI te; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; VAKARS, solo V. Brodiņa.

KRĀŠŅUMA DĀRZU izplānošana u
Koki, krūmi un citi materiāli dārzu

Aleksandrs Gailīt
79 Pegasus Trail, Scarboro, Ont., tā

AUSTRA ŠM
DĀMU FRIZIERSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toron

KAKTIN

Veicam visādus transportus ar modern (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zv
LE 5-6619. 941 Dovercourt

MĒS IESPIEŽA
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGU
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS. BIEDRĪBU VA
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LA
- VĒSTULU VEIDLAPAS.
- GRĀMATAS, ŽURNAL

Labs darbs. — Mērenas c

PASŪTĪJUMUS LŪDZAM NODOT

LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

LP 8

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 6 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, driz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:

Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZIŅU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Ķeniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Fulcina-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Norītis, V. Rušēvics, E. Vīnerts, A. Ozoliņš.

J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 9

Marisa Vētras dziedoņi, A. Štrombergs, klavieres.
A. Štrombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Licīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMINA M. MacVicar; I. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRIZ PIE DIEVA I. Birne-Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Štrombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Štrombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA; MĀDI ĶĒRA A. Ķivlenieks; A. Štrombergs APSEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. Mac-Vicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGSU, AĶA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DARZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MIĻĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe-Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bikina, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.

8 tautas dziesmas:

Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ PUIKA — tenors ar vijoli. J. Kepītis KUR TU AUGI, DAILA MEITA; A. Plīcs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BREĢA, NO JŪRIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVESUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

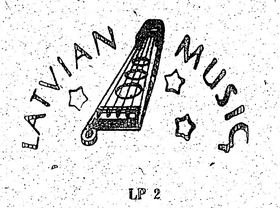

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTI LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Ziverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDAT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E Jaunviksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRULA VEDĪBAS solo E. Ziverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svita: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brivkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris;
Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Kezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja pieguļā.Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LIGO LP 021

J. Reinholds LIGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGO DZIESMU VIRKNE, L. Vignera koris, diriģents L. Vigners; LĪGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Ķepītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vignera koris ar simf. ork., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vigners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, STOVLGACĪT', Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrida Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULĒJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vignera koris ar simf. ork. DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vignera koris, diriģents Leonīds Vigners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ABOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BĀLELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA,T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGĀS, viru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I.Kalniņš JĀ, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz.,vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRITĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZIRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK; BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUNI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Viru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITAM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brivkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kara kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Cakstītes dziesma, 10. Pavasara ganības, 11. Glomena precības.

6 tautas dziesmas:

Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ TAUTU TIRUMĀ; ES NEIETU TO CELIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Valija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
P. Šuberts SAPĒS UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRA ZEME ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪZAM DZIVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns, L. Vignera koris ar simf. ork., diriģents L. Vigners.
J. Graubiņš KAS TIE TADI, KAS DZIEDAJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jākabs Mediņš STĀDIJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:

A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JAKA, ZĪRNEKLĪTIS AUZ, SLINKAIS JĀNĪTS, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTĒ, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Licīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽŪ, LAČA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīru tautas dziesmās

J Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKREJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KARA AIZIEDAMS; J. Vītols APKART KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT, ES SOVAI MAMEŅAI, BOLTA PUĶE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POĻKA, kokļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZIDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDENI; NADŪD, DĪVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīvišu koris ar kokļiem, diriģente Tereze Broka; NAUTRĀNU POĻKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS,2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDAĻS, 5. VALSIS, 6. MARŠS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumelīni, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzimu, Stādiju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklīts sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vigners

LP 024

E. Vigners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vignera koris ar simf. ork., diriģents L. Vigners ;A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēteritis ar Mīkeli, Skaistas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba slava sniedzīnam, Krusa un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābera, tenors, pie klavierēm autors.

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $6.00 + 3% PST.

LATVIEŠU NAMS
meklē
VĪRIEŠI UN SIEVIEŠI
dažādām darba vietām
nedēļas nogalēs.
Zvanīt 922—2931, Toronto.

Vecāks pāris
meklē
DZĪVOKLI
otrā stāvā
uz 15. oktobri š. g.
1—2 ist. ar virtuvi, ledusskapi un elektrisko plīti.
Zvanīt 781—1477

Dundas—Dupont
izīrējama
mēbelēta istaba ar virtuvi un ledusskapi.
Vēlams skolniecēm.
Zvanīt LE 4—7058, vakarā, WA 1—7121 dienā.

High Park raj.
izīrējama
istaba
ar vai bez mēbelēm ar visām ērtībām vecākam vieninieka.
Klusa māja.
Zvanīt katrā laikā
LE 6—0284, Toronto.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTARS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

470 College St., Toronto
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

IGAUŅU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒM. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1463, Toronto.

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Skaņu plates
LP — 33 1/3 RPM
Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Sūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Ērģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 3% P.S.T.
Dabūjamas DV Grāmatnīcā,
491 College St., Toronto 4, Ont.

KRĀŠŅUMA DĀRZU izplānošana un ierīkošana.
Koki, krūmi un citi materiāli dārzu vajadzībām
Aleksandrs Gailītis
79 Pegasus Trail, Scarboro, Ont., tālr. 284—6715

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

MĒS IESPIEŽAM
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTĪJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Neaizmirstiet savus piederīgos svētkos!
Sūtiet dāvanu saņus savlaicīgi, lai tie sasniegtu mērķi laikā.
PĀRTIKAS PARAUGSAIŅI
Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	33.00
5— 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	33.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.60
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%
Pasūtinājumus nododiet:
DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

MELVATON 45 RPM
skaņu plates
Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

Alfrēda VINTERA
iedziedājums ar REO orķestri
DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,
Pasūtinājuma Nr. 6201.

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZIVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstrots.

Nr. 6203
Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVITA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Švarcs.
Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar ork. SNIEGA PĀRSLAS — fokstrots, DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr,
Nr. 6205

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Pīšera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARITI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STORU STORIEM TEVU ZEMĒ. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.
Nr. 6208

DZIMTAS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCA — valsis. RAMONA — lēns valsis.
Nr. 6210

O DONNA KLARA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?
Nr. 0—632

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.
Nr. D—1015

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADIJA — VILTĪGĀS ACIS — tango. DZĪVES RAŠIŅS GRIEŽAS — valsis.
Nr. D—1024

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.
Pasūtinājuma Nr. 2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PARNĀKT — lēns valsis. KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.
Nr. 2502

Edgāra Dima iedziedājumā(refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.
Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina ork. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RĪGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEIČA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.
Nr. 2504

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STASTS— A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI-TA BŪDA RŪC — polka
Nr. 2505

Augusta ārpolitiskais apskats

Visas koeksistences apustuļu un Ķīnas starpā ir nepiecieša-pūles un miera sarunu piedāvā-jumi Vietnamas jautājumā pa-likuši bez atbildes un rezultā-tiem. Komūnistu vadības tiklab Maskavā, kā Pekingā un Hano-jā likušas skaidri saprast, ka „miers" ir iespējams tikai tad, ja brīvās valstis gatavas padoties bez noteikumiem. Nav jādomā, ka komūnisti neapzinātos ASV spēku, bet līdzšinējā pieredze liek tiem cerēt, ka ASV savu spēku neizlietos. Liekas, vajadzē-tu būt skaidram, ka no šī stāvok-ļa ir tikai divas izejas: vai nu padoties un pieņemt komūnis-ma diktātu, vai arī deklarēt un parādīt, ka patiešām pastāv cie-ša apņemšanās šo karu uzvarēt, ne tikai noturēt pozicijas, ka-mēr sāksies jauna komūnistu ag-resija.

Pie tam aplami mānīt sevi, ka karš Vietnamā ir īpats Ķīnas ekspansijas gribas izpludums. Ja ASV ārlietu vicemінistrs Džordžs Bols nupat sūdzējies, ka Ķīna ir nopietns drauds visai pa-saulei un mieram ar savām ne-pārtrauktajām „atbrīvošanas" ka-ra avantūrām, tad tas nav nekas jauns, bet gan vispārējā komū-nistu plāna sastāvdaļa par pa-saules pakļaušanu savai varai. Un šis plāns nav radies Pekingā, bet gan Maskavā. Kildas un rīvē-šanās abu lielo komūnisma va-ru starpā ir vienīgi par laupīju-ma sadalīšanu un taktiku, ar kā-du mērķus īstenot. Maskava do-mā, ka šo dominēciju var rea-lizēt arī bez atklāta kara, bet reizē arī atbalsta Ķīnas atklātās lau-pīšanas metodes. Par spīti ideo-loģiskiem disputiem, ir saskatā-ma vienota stratēģija sarkanās Ķīnas un Pad. savienības starpā. „Koeksistence" Pad. savienības nav iekšienē tās militāros spē-kus, šī iespēja vēl arvien ir Mas-kavai. Šai sakarā Maskava labi zina visas Ķīnas grūtības un arī tās īsto militāro potenciālu. Pad. savienība tādēļ arī sagatavoju-sies nepieļaut sevi pārsteigt ga-dījumā, ja Ķīna savu spēku iz-lietotu. Tāpat kā Staļins savlai-cīgi nejāva Hitleram vienīgajam baudīt iekarojumu auglus otra pasaules kara sākumā, kad viņš atbalstīja nacionālsociālistus, tā iegūstot arī savu daļu no iekaro-jumiem, ieskaitot arī vēl šodien verdzībā esošās Baltijas valstis. Ja Ķīnai veiksies, krievi to at-balstīs. Ja Ķīnas uzbrukumi ne-sekmēsies, Pad. savienība ar draudiem mēģinās novērst Ķīnas galīgu sakaušanu vai arī piedali-ties cīņā, lai atkal kādu valsti sa-dalītu divās daļās līdz brīdim, kad radīsies izdevība jaunai ag-resijai. Ne jau veltīgi padomju raķetes un instruktori ir Vietna-mā.

Vašingtonas liberāļu nepār-trauktās uvertīras par miera iespējām un nepārtrauktie sa-runu piedāvājumi liek komū-nistiem domāt, ka ASV nav apņēmušās karu uzvarēt. Un ja ne vairāk, tad atkal varēs kādu valsti sadalīt divās daļās, lai tad sāktu jaunu agresiju citā, jau iepriekš izplānotā vietā. Brīvo valstu nenoteiktība un svārstīša-nās jo vairāk bīstama tādēļ, ka komūnisti var pārvērtēt un mal-dīties jautājumā, cik tālu savā piekāpībā ies brīvās valstis, kas rezultātā var novest pie patiesas un globālas kara katastrofas.

Rietumu nenoteiktības sekas ir redzamas arī citās vietās. Kaut Indonēzijas Sukarno, nedz arī vi-ņa valdība oficiāli nav komūnis-tiska, Indonēzija tomēr nokļūst arvien lielākā sarkanās Ķīnas ie-tekmē un atkarībā. Šī attīstība jau aizgājusi tiktāl, ka stāvokli kaut ko grozīt ir gandrīz vai ne-iespējams, kaut arī Sukarno to gribētu. Britu informācijas cen-tri zina vēstīt, ka starp Džakar-tu un Pekingu pastāv vienoša-nās, ka Indonēzijas iespaida sfa-rā atstāta Malaja un tai pie-guļošais archipelags ar tālāku mēr-ķi paķļaut Filipīnas. Šai rajonā Indonēzijai ne tikai atstātas brī-vas rokas, bet tā saņem arī visu iespējamo Ķīnas komūnistu at-balstu.

Brīvības saglabāšana šai rajo-nā ir atkarīga no Vietnamas ka-ra iznākuma. Rietumu zaudē-jums Vietnamā nozīmētu Taize-mes (Siāmas) zaudēšanu, bet Ma-lēzija paliktu pilnīgā ielenkumā, kurā varas pārņemšana komū-nistu rokās būtu tikai īsa laika jautājums. Kaut kāds kompro-miss vai izlīgums Vietnamā šo procesu tikai palēninātu, reizē tomēr iznīcinot to nelielo ticī-bas dzirkstī, kas vēl saglabā-jusies Āzijas tautās attieksmē uz brīvo valstu solījumiem.

Nenoteikta rīcība, nemitīga svārstīšanās un naīvā sapņoša-nas filozofija, kas savā laikā apzī-mēja Ķīnas komūnistus par ag-rārreformas izvedējiem un atrā-va atbalstu nocionālās Ķīnas va-dītājam Čangkaišekam, noveda pie pašreizējā stāvokļa, kad pa-stāv patiešām reālas briesmas, ka visa Āzija nokļūs komūnisma va-rā. Vēl tomēr nav par vēlu, ja vien būs griba ne tikai atvairīt komūnistu uzbrukumus un ie-sāktos karus, bet tajos arī uzva-rēt. Ja ASV vadība beidzot parā-da stingru mugurkaulu, viņu brī-vo pilsoņu pienākums ir šo stā-ju atbalstīt. Ja prezidents Džon-sons izšķirsies pastāvošajā kon-fliktā uzvarēt, tad nāks arī at-balsts no pārējām brīvajām val-stīm un tautām.

Komūnisti nesnauž arī citos re-ģionos. Ir vērojama Pad. savie-nības militāro spēku pastiprinā-šana Kubā. Ja padomju armijas piederīgo skaits tur 1962. gada oktobra krīzes laikā sasniedza ap 22.000 vīru, tas noslīdēja uz apm. 1000 — galvenokārt lietpra-tēju kadriem Kubas armijas ap-mācīšanas vajadzībām. Tagad britu informācijas avots „Review of World Affairs" ziņo, ka pēdē-jā laikā krievu skaits Kubā at-kal pieaudzis uz 7000 vīriem, no kuriem daļa ir istas padomju militārās formācijas. Nav iz-nāmi raķešu skaits, bet ir zi-nāms, ka tādas ir dažāda veida, iespējams arī ar tālu darbības rādiju. Pašā Kubā izbūvēti dau-dzi tuneļi un apakšzemes nolik-tavas, kuŗu iekārta un tur novie-totie ieroči un kara materiāli nav zināmi. Tai pašā laikā Pad. savienība iekārtojusi Havanā arī „zvejas flotes" bāzi, no kuŗas gar ASV krastiem braukā „zve-jas kuģi", kuŗi apgādāti ar rāda-ru un dažādām elektroniskām ierīcēm un kuŗus var (droši vien, arī tiek) izlietot ASV piekras-tes un flotes kustības izspiego-šanai. Vai šajā „zvejas ostā" kr'e-si vajadzības gadījumā var iz-mantot arī zemūdenes ar atom-ieročiem, ir jautājums, kas atbil-di dod pats.

Tai pašā laika posmā ASV ko-mūnistu partija kļuvusi ļoti ak-tīva. Studentu „nemieri", kuŗus vada otras pakāpes komūnisti, t. i. pazīstamo komūnistu vadoņu dēli un meitas, ir tikai viens no šīs aktivitātes izpausmiem. Nav šaubu, ka diezgan ievērojama fi-filtrēšanās notikusi arī nēģeŗu civilo tiesību kustībā. Tāpat bez komūnistu piedalīšanās nav ag-itācija par likuma neievērošanu, ja kādam kāds likums liekas ne-taisns, ne arī skaļie kliedzieni par policijas „brutalitāti", kā-du dzird katru reizi, kad nākas savaldīt dauzonas, bilgānus un pat izvarotājus un laupītājus. Protams, komūnisti, varbūt, pār-vērtē šo „nemieru" nozīmi, jo vēl arvien ASV iedzīvotāju no-spiedošais vairākums ir pret ko-mūnismu un gatavs cīnīties brī-vības principu aizstāvēšanas la-bā. Tomēr arī iekšpolitiski, ja nebūs stingras līnijas šīs aģitāci-jas apkarošanā un likumu pārkā-pēju savaldīšanā, ar laiku var ras-ties zināma iekšēja vājība, kuŗu komūnisti noteikti pratīs izman-tot. Ne veltīgi ASV centrālās iz-lūkošanas darba vadītājs Hūvers brīdinājis no šādām iespējām. Hūvers ir nostājies arī pret kon-sulārā noliguma parakstīšanu ar Pad. savienību, norādot, ka viss, kas ar to būtu iegūts, būs vieni-gi jauni komūnistu spiegu centri pašās ASV.

Un tas viss notiek apstākļos, kuŗos skaidrs ka ASV ir militā-ri un saimnieciski tik stipras, ka pie pirmās patiešām izšķiro-šās stājas pieņemšanas komū-nisti bez liekas pārlikšanas būs spiesti piekāpties un atkāpties, tā radot priekšnoteikumus taisn-ības un likumības atjaunoša-nai, tāpat patiesam mieram, kuŗā visiem cilvēkiem būs atļauts brīvi lemt par savu likteni. Vēs-turē māca, ka nevis vilcināšanās, filozofēšana un runāšana veldo-jusi nākotni, bet vienīgi drošā stāja savu principu aizstāvēša-nā un īsts vīru darbs.

V. Korsts

Miris Dr Alberts Švēicers

Ārsts, teologs, mūzikis, ētikas filozofs, misionārs, rakstnieks, lektors un Nobela miera prēmi-jas laureāts Dr. Alberts Švēicers ir miris. Slavenais Gabonas slim-nīcas cēlājs, veidotājs un uztu-rētājs a'zgājis Dieva mierā 90 ga-du vecumā. Lielāko mūža daļu viņš pavadīja franču ekvatoriā lajā Afrikā, kur 1913. gadā sāka savas slimnīcas būvi; tās pašas slimnīcas, kuŗai tagad 350 gulšu ar atsevišķu novietni 200 lepras slimniekiem.

Sava ilgā, raženā mūža laikā Dr. Švēicers, varbūt vairāk kā ne-viens cits, tika apbērts ar godu un slavu, kas viņu ietekmēja to-mēr visai maz.

Šis lielais vīrs, konservātīvs, bieži pat primitīvs savā dzīvē un filozofijā, nedalījās modernajos uzskatos par Afrikas nepieciešā-mībām. Vērodams Afrikas ikdie-nu, Dr. Švēicers daudzkārt uzsvē-ra, ka šim kontinentam vajadzī-ga lauksaimniecība un vēlreiz lauksaimniecība; ka augstāka iz-glītība, zinātne un rūpniecība var maz palīdzēt cilvēkiem, kuŗu ga-venā problēma ir un paliek zem-kopība un lopkopība.

Savās ārsta un misionāra gai-tās Švēicers mēģināja pielāgo-ties apkārtnei un tās iedzīvotā-jiem, nevis mēģināt tos pielāgot sev. Viņa paņēmienus bieži vien kritizēja. Bet tie deva panāku-mus. Viņa slimnīca un misija Lambarēnā tagad paplašināju-sies uz 70 dažādām ēkām, kuŗās bez atlīdzības strādāja 6 ārsti, 7 zāļsiŗdzības māsas un 13 citu brīvprātīgo. Ar šo nelielo darbi-nieku skaitu Švēicers tomēr vi-su paveica, ņemot talkā vietējo filozofiju, ka slimniekam daudz var palīdzēt viņa tuvinieki: katrs slimais, kam vien tas bija iespē-jams, uz slimnīcu ņēma līdz pā-ris radiniekus, kas slimniekam ga-tavoja ēdienu un viņu kopa. Lai slimniekus neatbaidītu nepazīsta-ma atmosfēra, Švēicera slimnī-ca bija bez elektrības, atskaitot operāciju zāli un zobārstnieci-bas kabinetu. Slimnīcai nebija arī telefona, radio un lidlauka.

Dr. Švēiceru apbēdīja slimnī-cas tuvumā 5. septembrī. Viņa darbu turpināt uznēmies 32 ga-dus vecais Švēices ārsts Dr. Val-ters Munc.

Politika īsumā

Dvīņu kapsulas Gemini V re-kordlidojuma laikā Pad. savien-ība apvainoja ASV, ka kapsula domāta spiegošanai un ka visiem amerikāņu mēģinājumiem aiz-mugurē atrodas militārās intere-ses.

Pārsteidzoši, ka tagad mazu spiegošanas aferu atzinusi pati Pad. savienība. Krievu zinātnie-ki paskaidro, ka pirms 3 gadiem kāds viņu satelīts ieguvis vērtī-gu informāciju par amerikāņu atomieroču mēģinājumiem. 1962. gada 9. jūlijā krievu Kosmos V satelīts ieguvis sīkus datus par kādu amerikāņu atomsprādzienu atmosfērā. Pirms datu iegūša-nas satelīts atradies gaisā 6 ne-dēļas. Līgums daļējai atomiero-ču mēģinājumu pārtraukšanai tika parakstīts 1963. gada vasarā.

☆

Pēc vizītes Maskavā Belgradē ieradies Apvienotās arābu repub-likas prezidents Nasers, lai runā-tu ar Tito par plāniem Vietna-mas kara izbeigšanai. Abi par sa-runu gaitu informēs tagad kara draudos nonākušo Indijas mi-nistru prezidentu Šastri.

ASV turas pie agrākiem solī-jumiem runāt par Vietnamas mieru bez jebkādiem priekšno-teikumiem. Dienvidvietnamas mi-nistru prezidents piedāvā sarunas, kuŗu laikā nedz Ziemeļvietnamai, nedz ASV nebūtu jāizvāc spā-kus. Un kaut kur pa starpām dzirdama Ujanta balss... Bet no Apvienoto nāciju iejaukšanās Vietnamas kara apstādināšanai nekas nevar iznākt. Komūnistu Ķīnas valdība vēl pag. nedēļ deklarēja, ka katēgoriski ir pre-tojas AN mēģinājumiem uzņemties starpnieka lomu Vietnamas strīdā un savu politiku šai jau-tājumā nemainīs.

Komūnistu pasaule nepārpro-tami nodeklarējusi, ka miers Vietnamā iespējams vienīgi pēc ASV karaspēka izvākšanas. Tā kā tas nenotiks, kara darbība turpinās pastiprinātā tempā. Tas jo sevišķi sakāms par tiešo ame-rikāņu piedalīšanos.

ASV militārā vadība Saigonā paskaidro, ka stratēģiskās gaisa komandas gigantisko B-52 bumb-vedēju uzbrukumi kļūs par ikdie-nas rutīnu. Bumbvedēju bazes atrodas 2200 jūdžu attālajā Gu-amā. Pag. nedēļā notika divi B-52 uzbrukumi — viens Saigonas tu-vumā, otrs 325 jūdzes ziemeļaus-trumos no galvaspilsētas. Bet — kur bumbvedēji uzbruka dienā, komūnistu partizāni turpināja saimniekot nakts tumsā.

Partizāni Mekongas deltā uzbruka piecām dažādām pilsē-tām. ASV flotes kājnieki izcīnīja vairākas nelielas uzvaras; Kvangtingas provincē, 300 jūdžu ziemeļaustrumos no Saigonas, pret partizāniem uzvaru svinēja dienvidvietnamieši.

☆

Polijas komūnistu partijas pir-mais sekretārs Gomulka uzlicis augstu cenu attieksmju uzlaboša-nai ar ASV. Ziemeļamerikas kontinenta pabaroti, poļi stārp-tautiskajā politikā mēģina izrā-dīt Pad. savienībai cienīgu iedo-mību. Atbildot uz prezidenta Džonsona mēģinājumiem tuvo-ties Polijai ar palmas zaru rokā, Gomulka deklarēja, ka ASV vis-pirms jāpārtrauc gaisa uzbruku-mi Ziemeļvietnamai, jāizvāc kara-spēks no Dienvidvietnamas un jāgādā, lai Rietumvācijai neiz-augtos piekļūt atomieročiem.

Polijas jautājums Vašingtonā pacēlās, prezidentam Džonsonam izraugot jaunu sūtni Varšavai. Prezidents izvēlējies līdzšinējo pasta ministru Gronausku. Bal-tā nama preses konferencē pazino-dams Gronauska turpmākos pie-nākumus, Džonsons sacīja: „Po-liju un ASV saista dziļas vēstu-riskas saites. Mēģināsim šīs sai-tes stiprināt un sadarboties tā miera un brīvības virzienā, kuŗu mēs meklējam visai cilvēcei."

Uzrunādams ap 100.000 cilvēku Polijas plaukas svētkos, Gomul-ka asi kritizēja ASV militārpoli-tiku, Vašingtonas neprašanu no-vērtēt Rietumvācijas plānus un spēlēšanos ar atomieročiem, jo sevišķi smagi uzbrūkot ASV po-litikai Vietnamā. Pārmetot Zie-meļvietnamas bumbošanu, Go-mulka uzsvēra, ka savos gaisa uzbrukumos amerikāņi iznīcina ciemus un pilsētas, nodedzina zemnieku jau tā tik ļoti pieticī-go iedzīvi, iznīcina ražu, fabrikas, skolas, slimnīcas un tiltus, slep-kavo civiliedzīvotājus. Gomulka arī neaizmirsa piezīmēt, ka mi-nētās varmācības nodara vienai no sociālisma valstīm.

☆

Pag. nedēļas nogalē politiskās krīzes piemeklētā Grieķija izmi-sīgi turpināja meklēt izeju no ta-gad jau divu mēnešu ilgā cha-osa. Visi karaļa Konstantīna līdzšinējie mēģinājumi sastādīt jaunu valdību beigušies bez pa-nākumiem. Visjaunākā gājienā iniciātīvu atkal pārņēmis 15. jū-lijā karaļa padzītais ministru prezidents Papandreu. Pēdējam nedēļas nogalē bija garākas sa-runas ar konservātīvās radikāļu ūnijas partijas vadītāju Kanello-poulosu. Papandreu vada centra ūnijas partiju. Papandreu kā vie-nīgo izeju saskata jaunas vispā-rējas vēlēšanas. Viņš piedāvājās atbalstīt šādu vēlēšanu pārraudzī-nu radikāļu valdības pārraudzīt-bā. Šādas radikāļu pagaidvaldī-bas ministru prezidents būtu Papandreu politiskais ienaidnieks Konellopouloss.

Indija un Pakistāna karo

Atklāts plaša apmēra karš starp Indiju un Pakistānu ir sā-cies. Jau pašā sākumā kara lauks nav tikai Kašmīra, bet arī Indi-ja un Pakistāna. Indijas armija trīs smaiļu uzbrukumā tuvojas Lahorei Pakistānas austrumos. Pakistāniešu izplētņu lēcēju vie-lūkošanas darba vadītājs Hūvers brīdinājis no šādām iespējām. Hūvers ir nostājies arī pret kon-sulārā noliguma parakstīšanu ar Pad. savienību, norādot, ka viss, kas ar to būtu iegūts, būs vieni-gi jauni komūnistu spiegu centri pašās ASV.

Un tas viss notiek apstākļos, kuŗos skaidrs ka ASV ir militā-ri un saimnieciski tik stipras, ka pie pirmās patiešām izšķiro-šās stājas pieņemšanas komū-nisti bez liekas pārlikšanas būs spiesti piekāpties un atkāpties, tā radot priekšnoteikumus taisn-ības un likumības atjaunoša-nai, tāpat patiesam mieram, kuŗā visiem cilvēkiem būs atļauts brīvi lemt par savu likteni. Vēs-turē māca, ka nevis vilcināšanās, filozofēšana un runāšana veldo-jusi nākotni, bet vienīgi drošā stāja savu principu aizstāvēša-nā un īsts vīru darbs.

V. Korsts

Atklāts plaša apmēra karš starp Indiju un Pakistānu ir sā-cies. Jau pašā sākumā kara lauks nav tikai Kašmīra, bet arī Indi-ja un Pakistāna. Indijas armija trīs smaiļu uzbrukumā tuvojas Lahorei Pakistānas austrumos. Pakistāniešu izplētņu lēcēju vie-lūkošanas darba vadītājs Hūvers brīdinājis no šādām iespējām. Hūvers ir nostājies arī pret kon-sulārā noliguma parakstīšanu ar Pad. savienību, norādot, ka viss, kas ar to būtu iegūts, būs vieni-gi jauni komūnistu spiegu centri pašās ASV.

Un tas viss notiek apstākļos, kuŗos skaidrs ka ASV ir militā-ri un saimnieciski tik stipras, ka pie pirmās patiešām izšķiro-šās stājas pieņemšanas komū-nisti bez liekas pārlikšanas būs spiesti piekāpties un atkāpties, tā radot priekšnoteikumus taisn-ības un likumības atjaunoša-nai, tāpat patiesam mieram, kuŗā visiem cilvēkiem būs atļauts brīvi lemt par savu likteni. Vēs-turē māca, ka nevis vilcināšanās, filozofēšana un runāšana veldo-jusi nākotni, bet vienīgi drošā stāja savu principu aizstāvēša-nā un īsts vīru darbs.

V. Korsts

SPORTS

IGAUŅU VIEGLATLĒTI AICINA

Igauņu vieglatlētikas klubs Ka-levs aicina visus Kanadas latvie-šu vieglatlētus piedalīties meis-tarsacīkstēs, kas notiks Udorā sestdien, 11. septembrī, plkst. 11.30. Meistarsacīkstēs aicināti piedalīties arī Kanadas lietuvieši un somi.

Programma šāda: Vīriešiem (17 g. un vecāki) — 100 m, 400 m, 1500 m, 3000 m, 110 m barjē-ras, tāllēkšana, augstlēkšana, trīs-solis, lode, disks un šķēps; zē-niem (15—16 g.) — 100 m, 400 m, 1000 m, 110 m barjēras, tāl-lēkšana, augstlēkšana, trīssolis, lode, disks, un šķēps; zēniem (13—14 g.) — 100 m, 200 m, 80 m barjēras, tāllēkšana, augstlēkša-na, trīssolis, lode un šķēps; zē-niem (11—12 g.) — 60 m, 100 m, 80 m barjēras, tāllēkšana, augst-lēkšana un lode; zēniem (10 g. un jaunākiem) — 60 m, tāllēkša-na un augstlēkšana; sievietēm (16 g. un vecākām) — 100 m, 200 m, 80 m barjēras, tāllēkšana, augstlēkšana un lode; meitenēm (13—15 g.) — 100 m, 80 m bar-jēras, tāllēkšana, augstlēkšana un lode; meitenēm (12 g. un jau-nākām) — 60 m, augstlēkšana un tāllēkšana.

Starta nauda 50 centu no per sonas. Pirmo trīs vietu ieguvē-jiem ik disciplīnā diplomi.

J. ČAKURS — MEISTARS TENISĀ

Aizvadītajās Toronto un ap-kārtnes latviešu tenisa meistar-sacīkstēs, piedaloties 7 mūsu vie-tējiem tenisa spēlētājiem, kuŗiem vienspēlē pārliecinoši uzvarēja J. Čakurs, pierādot, ka pašreiz ir Toronto latviešu labākais spē-lētājs. Jau otrs gads, kopš tenisa laukumā vairs nav redzēts I. Zich-manis, tikai nesen arī zaudējām mūsu labāko spēlētāju A. Zeltiņu, kuŗam ģimenes apstākļu dēļ bija jādodas atpakaļ uz Austrā-liju.

Meistarsacīkšu 1. spēļu kārtā R. Ceinovskis uzvarēja J. Kugu 6:0, 6:4; A. Jēkabsons — A. Orsti 2:6, 6:1, 6:0. A. Mackars — V. Teteri 7:5, 6:1, Pusfinālā Čakurs pieveica Ceinovski 6:0, 6:3, bet Jēkabsons — Mackaru 7:5, 6:4, Finālā Čakurs pārspēja Jēkabso-nu ar 6:2, 6:1.

Kungu dubultspēlē Ceinov-skis-Orste uzvarēja Mackaru-Te-teri ar 6:6, 7:5, 6:4. Finālā Čā-kurs-Kuga pārspēja Ceinovski-Orsti ar 6:4, 6:4.

Paredzētās dāmu vienspēles un jauktās dubultspēles nenotika dalībnieču trūkuma dēļ. Iespē-jams, ka šīs sacensības notiks vēlāk.

A. M.

Kanada baro komūnistus

Augustā Kanadu apmeklēja Pad. savienības tirdzniecības de-legācija. Tās galvenais nolūks, kā Kanadas tirdzniecības mi-nistrs M. Šārps izcēla, bijis iepa-zīstināt vietējos tirdzniecības un rūpniecības pārstāvjus ar pa-domju ražojumiem eksportam un tos propagandēt. Kanadas-Pad. savienības tirdzniecības līguma atjaunošana — tās izbeidzas 1966. gada aprīlī — un šāgada kviešu ražas iepirkumu minēja tikai otrā vietā.

Kā krievu delegācijai veicies ar „svarīgāko" nodomu — savu brāķu propagandēšanu — tas vēl nav zināms, bet kviešu gan 1965./66. ražas gadā iepirkti „par visu naudu", 222 milj. bušeļu par apm. 450 milj. dolaru. No tiem 200.000 to miltu, par ko Kanadas valdība īpaši priecājas, jo ar šo darījumu celta dzirnavu rūpnie-cības produkcija. Ražas aizgādā-šana uz Pad. savienību, par ko at-bildīga Kanadas valdība, liekas, problēmas nesagādās. Tirdznie-cības ministrs M. Šārps, uz savu aicinājumu ražotājiem, dzelzceļu un kuģu transporta darbinie-kiem, ostas valdēm u. c. atbildī-gām iestādēm sadarboties, saņē-mis solījumus, ka darīs visu ie-spējamo, lai lielo transportu giu-di nogādātu Pad. savienībā.

Bez labības Kanada uz padom-ju imperiju izved arī sugas lo-pus, raktuvju ierīces un to daļas, ādas, sēru, plastiku, sintētisko gumiju u. c. No Pad. savienības Kanadā ieved kažokādas, kokvil-nu, potašu, dzelzi, stiklu un ķī-mikālijas. Imports gadā sasniedz ap 2,9 milj. dolaru vērtību. Lielā-ko daļu, ap 950.000 dol., Kanada izdod par padomju kažokādām.

Š.

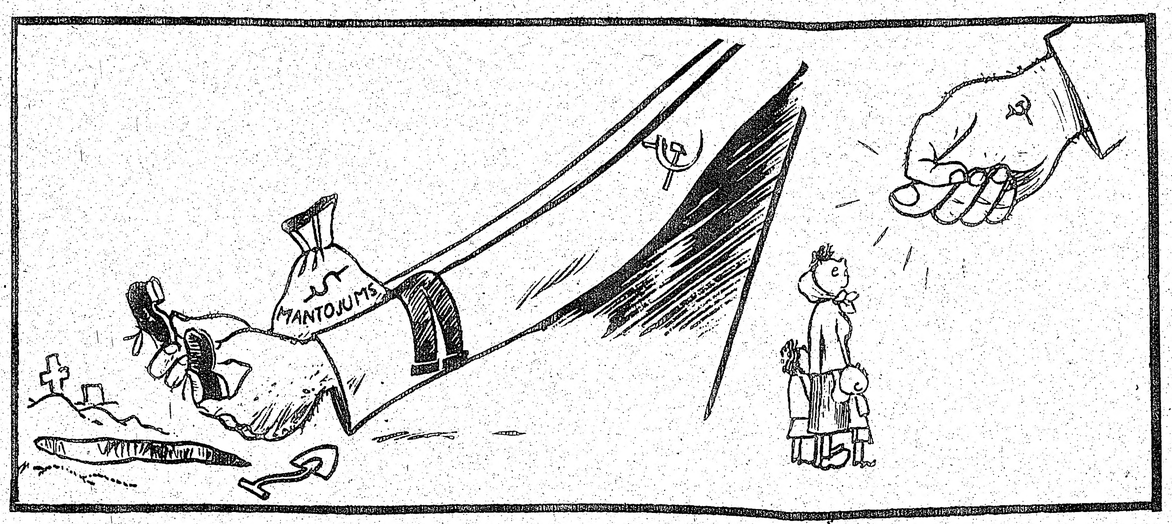

MASKAVAS GARĀ ROKA

Ja nav testaments, Pad. savienība pievāc emigrantu atstāto mantu un okupētajā Latvijā dzīvojošiem mantiniekiem atvēl tikai nieku. Ed. Kelša karikatūra LA